

**MINISTERUL
DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI
CONSTRUCȚIILOR**

AGENȚIA DE DEZVOLTARE REGIONALĂ SUD

R A P O R T
privind implementarea Planului de activitate pentru anul 2011

Ianuarie 2012

CUPRINS

Abrevieri	3
Sumar executiv	4
Obiectivul 1. Consolidarea procesului de planificare strategică și programare	6
Actualizarea Planului Operațional Regional Sud 2010-2012	6
Elaborarea studiilor și analizelor pentru Regiunea de Dezvoltare Sud	6
Asigurarea secretariatului pentru activitatea Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud	11
Monitorizarea și evaluarea SDR și POR	12
Obiectivul 2: Identificarea, dezvoltarea și implementarea proiectelor de dezvoltare regională	14
Identificarea și dezvoltarea noilor idei de propuneri de proiecte	14
Dezvoltarea proiectelor incluse în POR	15
Implementarea și monitorizarea proiectelor de dezvoltare regională aprobate spre finanțare	18
Obiectivul 3. Dezvoltarea capacităților actorilor regionali în implementarea cu succes a Strategiei Regionale de Dezvoltare	24
Obiectivul 4. Promovarea imaginii Regiunii de Sud și realizarea principiilor de asigurare a transparenței în activitățile ADR Sud	28
Asigurarea transparenței activităților ADR Sud	28
Promovarea activităților Agenției	29
Asigurarea vizibilității proiectelor	30
Facilitarea semnării Acordurilor de colaborare cu sursele de informare în masă, regionale.	32
Obiectivul 5. Cooperare cu partenerii de dezvoltare	33
Cooperarea cu DFID/SIDA	33
Cooperarea cu GIZ	34
Cooperarea cu EPTISA	38
Obiectivul 6. Schimb de experiență internațională	40
Schimb de experiență în Turcia	40
Schimb de experiență în Federația Rusă	40
Schimb de experiență în România	41
Vizită de Studiu în Olanda	41
Vizită de Studiu în România și Germania privind alimentarea cu apă și canalizare și procesul de regionalizare al acestor servicii	42
Preluarea practicilor de succes în dezvoltarea regională din Republica Cehă	43
Reprezentanții Republicii Moldova prezenți la Open Days în Bruxelles și vizita în Letonia	43
Vizită de studiu în Ucraina	44
Vizita de studiu în România organizată de Agentia de Cooperare Internațională a Germaniei	45
Concluzii	47
Anexe	Ошибка! Закладка не определена.

Abrevieri

ADR	– Agenția de Dezvoltare Regională
AAC	– Aprovizionarea cu Apă și Canalizare
APL	– Administrația Publică Locală
APP	– Apel de Propuneri de Proiecte
CALM	– Consiliul Administrației Locale din Moldova
CNCDR	– Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale
CR	– Consiliul Raional
CRD	– Consiliul Regional pentru Dezvoltare
DFID	– Departamentul Pentru Dezvoltare Internațională a Marii Britanii
DGDR	– Direcția Generală Dezvoltare Regională
DMS	– Deșeuri Menajere Solide
DR	– Dezvoltare Regională
DUP	– Documentul Unic de Program
EE	– Eficiență Energetică
EPTISA	– Companie Spaniolă Internațională de Consultanță
FNDR	– Fondul Național de Dezvoltare Regională
GIZ	– Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei în Republica Moldova
IDAM	– Indicatorii de Deprivare a Ariilor Mici
ÎM	– Întreprindere Municipală
ÎMGCL	– Întreprinderea Municipală Gospodăria Comunal- Locativă
MDRC	– Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor
ONG	– Organizație Non – Guvernamentală
POR	– Planul Operațional al Regiunii
RDS	– Regiunea de Dezvoltare Sud
SDR	– Strategia de Dezvoltare Regională
SDSE	– Strategia de Dezvoltare Socio-Economică
SNDR	– Strategia Națională de Dezvoltare Regională

Sumar executiv

Prezentul raport este o trecere sumară în revistă a principalelor activități realizate de ADR Sud în perioada ianuarie - decembrie 2011 conform planului de activitate aprobat, precum și a rezultatelor obținute în această perioadă.

Activitatea agenției pe parcursul anului a fost îndreptată spre realizarea cu succes a SDR Sud ca parte integrantă a politicii de dezvoltare regională a Republicii Moldova, asigurând promovarea și îndeplinirea celor 3 priorități de bază în dezvoltarea RDS, și anume:

- Reabilitarea infrastructurii fizice
- Diversificarea economiei și susținerea dezvoltării sectorului privat
- Îmbunătățirea factorilor de mediu și a atractivității turistice.

Întru atingerea obiectivului general stabilit în SDR Sud, care prevede **asigurarea implementării politicii naționale de dezvoltare regională pe teritoriul RDS**, pentru anul 2011 ADR Sud și-a propus spre realizare următoarele obiective:

1. *Consolidarea procesului de planificare strategică și programare;*
2. *Identificarea, dezvoltarea și implementarea proiectelor de dezvoltare regională;*
3. *Dezvoltarea capacităților actorilor regionali în implementarea cu succes a strategiei de dezvoltare regională;*
4. *Promovarea imaginii regiunii și realizarea principiilor de asigurare a transparenței în activitățile ADR Sud;*
5. *Cooperarea cu partenerii de dezvoltare;*
6. *Schimb de experiență internațională.*

Mobilizându-și eforturile, ADR Sud, cu suportul partenerilor de dezvoltare DFID, GIZ, EPTISA, în cooperare cu partenerii regionali de dezvoltare, ghidată de politicile și deciziile CRD Sud, în coordonare cu ordonanțele și recomandările DGDR din cadrul MDRC, au conlucrat în direcția realizării obiectivelor stabilite pentru perioada ianuarie-decembrie 2011 și a obținut următoarele rezultate:

- A fost extins și dotat cu echipament spațiul de oficiu al ADR Sud, mărit și corespunzător instruit personalul agenției;

- A fost lansat procesul de implementare a celor 7 proiecte de dezvoltare regională aprobate spre finanțare din FNDR în anii 2010-2011 pentru Regiunea Sud și un proiect de dezvoltare finanțat din surse externe, implementat cu suportul partenerului de dezvoltare GIZ;
- Au fost organizate și desfășurate 13 proceduri de achiziții publice pentru proiectele de dezvoltare regională în implementare;
- Lucrările în cadrul unui proiect de dezvoltare regională au fost deja finisate;
- Au fost valorificate 43,6 mln lei pentru implementarea proiectelor de dezvoltare regională în Regiunea Sud.
- Au fost consolidate relațiile de colaborare cu partenerii de dezvoltare GIZ și EPTISA, ADR Sud beneficiind de asistență tehnică în cadrul a 2 proiecte de dezvoltare regională și suport la realizarea în comun a activităților de consolidare a capacităților actorilor regionali.
- Cu suportul partenerului de dezvoltare EPTISA a fost elaborată Strategia de gestionare integrată a deșeurilor solide în RDS și aprobată la ședința CRD Sud.
- Cu suportul GIZ, ADR Sud a organizat și desfășurat procesul participativ de actualizare a Strategiei de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul, compartimentul „Aprovizionare cu apă și canalizare”.
- A fost organizat și desfășurat procesul de reconstituire a CRD Sud.
- Circa 900 actori regionali interesați, au beneficiat de activități de instruire și schimb de experiență.
- S-a promovat imaginea Regiunii de Dezvoltare Sud și s-a asigurat transparența activităților agenției prin actualizarea regulată a paginii oficiale web a instituției, distribuirea buletinului informativ și a comunicatelor de presă tuturor celor interesați.

Obiectivul 1. Consolidarea procesului de planificare strategică și programare

Actualizarea Planului Operațional Regional Sud 2010-2012

Pentru a asigura o planificare strategică eficientă este importantă revizuirea periodică a programelor și proiectelor incluse în Planul Operațional Regional(POR).

ADR Sud și-a propus în 2011 să înceapă actualizarea POR 2010-2012, aprobat în iunie 2010.

În scopul analizei proiectelor incluse în POR 2010 – 2012 pentru Regiunea de Dezvoltare Sud, în cadrul ADR Sud a fost organizată o ședință de lucru privind actualizarea Documentului Unic de Program (DUP) și a POR. În cadrul ședinței, angajații ADR Sud împreună cu reprezentanții MDRC au analizat proiectele incluse în POR Sud după aspectul gradului de pregătire pentru implementare în anul 2012. În rezultatul analizei efectuate, 12 proiecte au fost calificate ca avînd un grad redus de pregătire și respectiv propuse spre excludere din plan.

În perioada de referință au fost analizate și activitățile prioritare din POR pentru anul 2011-2012, fiind evaluată probabilitatea realizării acestora în termenii stabiliți și cu resursele disponibile ADR Sud. Activitățile au fost ierarhizate conform necesităților regiunii și posibilităților de implementare.

Au fost excluse, activitățile irelevante propuse în 2010 și completată lista cu activități prioritare neprevăzute în planul inițial. Varianta finală a POR actualizat va fi propusă spre aprobare CRD Sud în ședința din ianuarie 2012.

Elaborarea studiilor și analizelor pentru Regiunea de Dezvoltare Sud

O planificare strategică adecvată a regiunii necesită operarea cu date concrete, care pot fi obținute prin elaborare de studii și analize pe domenii conexe priorităților incluse în SDR Sud. În acest sens în anul 2011 s-a reușit:

1. Elaborarea Strategiei de gestionare integrată a deșeurilor solide pentru Regiunea Sud în cadrul proiectului „Guvernarea Deșeurilor - IEVP Est”, finanțat de Uniunea Europeană.

Proiectul „Guvernarea deșeurilor - IEVP Est”, implementat în parteneriat cu ADR Sud, finanțat de UE în cadrul Instrumentului European de Vecinătate și Parteneriat (IEVP), are scopul de a optimiza sistemul de gestionare a deșeurilor în Regiunea Sud, experiență, care realizată cu succes va fi în viitor multiplicată și în alte zone ale țării. Sistemul propus

va îmbunătăți starea mediului în regiune, fortificând capacitățile legislative și instituționale întru administrarea eficientă a deșeurilor la nivel regional.

Printre principalele activități ale proiectului este și elaborarea Strategiei de gestionare integrată a deșeurilor solide pentru Regiunea Sud, rezultat obținut în baza realizării mai multor acțiuni importante premergătoare acesteia:

- *Realizarea unui studiu privind situația depozitelor de deșuri în RDS (inventarierea cartografică a depozitelor, elaborarea hărților de amplasare a depozitelor)*

Inventarul depozitelor de deșuri a fost realizat prin efectuarea vizitelor în teren, completarea fișei depozitului, foto-documentare, cartografierea și măsurarea acestora prin puncte de referință de observare spațială. Au fost elaborate hărți privind amplasarea depozitelor de deșuri menajere solide și registrul de depozite ce conține informații cu privire la impactul asupra sănătății umane și/sau a mediului. Studiul prezintă o situație clară a depozitelor de gunoi existente în regiune și intervențiile necesare a fi efectuate pentru îmbunătățirea acesteia.

- *Elaborarea Studiului de Referință privind situația managementului deșeurilor în RDS*

Studiul a arătat că o abordare integră a problemei deșeurilor în întreaga regiune ar putea fi atinsă printr-un efort comun și integrat al raioanelor din regiune, axându-se pe un cadru instituțional acceptat, coordonat la nivel inter-raional, fapt ce va face zona mult mai atractivă pentru potențialii investitori, având în vedere viziunile strategice clare în planificarea gestionării deșeurilor.

- *Ateliere de lucru privind elaborarea strategiei regionale de gestionare a deșeurilor pentru Regiunea Sud*

O treaptă de bază la elaborarea Strategiei regionale pentru gestionarea deșeurilor a fost realizarea mai multor ședințe și ateliere de lucru cu implicarea reprezentanților autorităților publice locale de nivel I și II, reprezentanți ai ÎMGCL, inspecțiilor de mediu și ONG-uri în domeniu din toate 8 centre raionale ale Regiunii Sud.

În urma ședințelor și atelierelor de lucru efectuate în cadrul proiectului s-a stabilit că gestionarea deșeurilor va fi mai eficientă dacă va fi planificată la nivelul a 3-4 raioane și va fi îndeplinită de către Asociații cu funcții și responsabilități față de managementul deșeurilor, delegate de raioane. Asociațiile vor fi financiar durabile doar pentru o acoperire teritorială de 200-300 mii persoane, lucru confirmat și de experiența examinată a țărilor dezvoltate.

În Regiunea de Sud s-a propus planificarea gestionării deșeurilor la nivelul a 3 zone: 1 zonă – raioanele Căușeni și Ștefan Vodă, 2-a zonă - raioanele Cimișlia, Leova și Basarabeasca și a 3 zonă raioanele Cantemir, Cahul și Taraclia. Pentru fiecare zonă au fost stabilite locațiile, unde se vor construi depozite intercomunale. De asemenea s-a decis crearea unei Asociații de gestionare a Deșeurilor pentru întreaga Regiune de Sud.

Concluziile obținute în urma acestor acțiuni au fost incluse în Strategia regională pentru gestionarea deșeurilor, care după realizarea consultărilor publice a fost aprobată la ședința extraordinară a CRD Sud din 27 decembrie 2011.

2. Organizarea și desfășurarea procesului de actualizare a SDSE, componenta apă și canalizare a r-ului Cahul.

Fiind susținută de proiectul GIZ “Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”(MSPL), ADR Sud a inițiat procesul de identificare a modalităților de eficientizare a serviciilor de aprovizionare cu apă din regiune. În acest scop a fost demarat procesul de actualizare a Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică(SDSE) a raionului Cahul, componenta ”Aprovizionare cu apă și canalizare”, activitate realizată de către Consiliul Raional Cahul cu suportul GIZ și a ADR Sud.

GIZ și ADR au avut ca sarcină să sprijine administrația raionului Cahul la îmbunătățirea Strategiei de Dezvoltare Socio - Economică (SDSE) existentă, capitolul aprovizionare cu apă și canalizare și să aplice în practică metodologia privind identificarea priorităților de investiții în aprovizionarea cu apă și canalizare, elaborată în cadrul proiectului Guvernului Republicii Moldova ”Susținerea elaborării unui plan de investiții/acțiuni întru facilitarea implementării noii strategii de aprovizionare cu apă și canalizare” , proiect de asistență tehnică susținut financiar de OCED(Organizația pentru Cooperare Economică și Dezvoltare).

Procesul de actualizare a SDSE a raionului Cahul cuprinde mai multe etape:

- *Documentarea (studierea) situației privind aprovizionarea cu apă și canalizare în toate localitățile raionului Cahul*

Procesul a durat din iulie până în decembrie 2011, perioadă în care s-a făcut o analiză exhaustivă a situației privind aprovizionarea cu apă și canalizare în r-l. Cahul. Analiza a fost efectuată în baza datelor colectate prin intermediul vizitelor în teritoriu, interviurilor și focus grupurilor cu persoanele interesate în domeniu, chestionarelor privind aprovizionarea cu apă și canalizare a localităților și altor date colectate de la instituțiile

de stat locale și naționale. În acest proces au fost implicați mai mulți experți naționali și internaționali, contractați de GIZ.

- *Crearea grupului de lucru pentru actualizarea SDSE.*

Consiliul raional Cahul a emis un ordin de creare a grupului de lucru local format din 27 de membri pentru participare la identificarea priorităților raionului Cahul în domeniul alimentării cu apă și canalizare.

- *Organizarea și desfășurarea unui dialog participativ între grupul de lucru și părțile interesate, realizat prin intermediul a 3 mese rotunde:*

Masa rotundă 1, care a avut loc pe 19 august 2011, a cuprins prezentarea priorităților de nivel național (selectate de experți) în domeniul aprovizionării cu apă și canalizare, care împreună cu prioritățile stabilite la nivel local au stat la baza procesului de prioritizare a necesităților locale.

Masă rotundă 2, desfășurată la data de 25 august 2011 a inclus prezentarea analizei preliminare a situației în domeniul apei și canalizării în raionul Cahul, iar participanții au definit prioritățile raionale pentru viitoarele investiții în domeniul aprovizionării cu apă și canalizare, astfel completând setul de priorități naționale și oferind posibilitatea de a determina cele mai urgente necesități pentru populație.

Masă rotundă 3, din 21 septembrie 2011, a avut drept scop reconsiderarea priorităților locale identificate pe parcursul celei de a doua mese rotunde, selectându-se prioritățile cele mai relevante după importanță și complementaritatea lor pentru prioritățile naționale. Astfel, în sensul adaptării priorităților naționale la nivel local, în direcția satisfacerii necesităților populației raionului Cahul, grupul de lucru a considerat esențiale următoarele trei priorități:

1. Asigurarea populației cu servicii îmbunătățite de alimentare cu apă și canalizare în localitățile unde există potențial de creștere economică
2. Asigurarea cu servicii îmbunătățite de alimentare cu apă și canalizare a localităților cu un număr al populație mai mare
3. Asigurarea cu servicii îmbunătățite de alimentare cu apă și canalizare a localităților în care instituțiile publice nu sunt aprovizionate cu apă și canalizare (ex. Centrele Medicilor de Familie, grădinițele și școlile sunt incluse în prioritățile naționale)

- *Vizite de studiu în România și Germania*

În perioada august-septembrie 2011, în vederea preluării bunelor practici europene în domeniul aprovizionării cu apă și canalizare, pentru echipa implicată în realizarea studiului au fost organizate câte o vizită de studiu în România și Germania. Împreună cu

experții, participanții au evaluat beneficiile și posibilitățile de regionalizare a serviciilor de aprovizionare cu apă și canalizare în Moldova în baza experiențelor văzute în cele două țări europene.

- Identificarea posibilităților de clusterizare a localităților (regionalizare a serviciilor de alimentare cu apă și canalizare)

Actualmente experții lucrează la ultima parte a acestei activități: analiza posibilităților de clusterizare a localităților raionului Cahul. Soluțiile propuse vor fi incluse în capitolul de aprovizionare cu apă și canalizare a Strategiei de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul, elaborat cu suportul experților contractați de GIZ, iar capitolul actualizat va fi supus consultărilor publice și ulterior înaintat spre aprobare Consiliului raional Cahul.

- Elaborarea unui manual de instruire privind aplicarea metodologiei testate la Cahul pentru actualizarea SDSE, componenta apă și canalizare

În vederea multiplicării în alte raioane dar și pe alte priorități ale regiunii a practicii obținute în urma procesului de actualizare a componentei apă și canalizare a SDSE a raionului Cahul, experții GIZ vor elabora un manual, drept suport consultativ privind aplicarea la nivel național, regional și local a metodologiei testate. Manualul va fi disponibil publicului începând cu februarie 2012.

3. Elaborarea bazelor de date necesare și relevante pentru activitatea ADR Sud.

În vederea completării bazei de date a ADR Sud, au fost stocați Indicatorii de Deprivare a Ariilor Mici pentru Regiunea Sud. Aceștia vor folosi la planificarea strategică pentru următorii ani, ajustarea, actualizarea și monitorizarea SDR Sud.

În martie – aprilie 2011, cu suportul partenerului de dezvoltare GIZ, a fost efectuat diagnosticul economic al Î.M. Apă-Canal Cahul. Studiul servește drept suport consultativ pentru ADR Sud la analiza situației managementului acvatic în regiune și la actualizarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a raionului Cahul, componenta „Aprovizionare cu apă și canalizare”.

În perioada de raportare, în vederea ajustării SDR Sud au fost elaborate 2 chestionare (în limba română/rusă) menite să identifice necesitățile și capacitățile localităților din Regiunea Sud și distribuite APL de nivel I din regiune. Până în prezent s-a reușit colectarea a circa 200 de chestionare și prelucrarea datelor din 150 din ele. În anul 2012 va continua colectarea de date primare, informația sistematizată va sta la baza elaborării

unor hărți regionale pe domenii, oferind o imagine mai clară despre starea localităților din RDS pe domenii specifice.

În 2011, ADR Sud și-a reînnoit baza de date privind planurile strategice raionale, planurile urbanistice și planurile generale de dezvoltare a raioanelor din RDS. S-a concluzionat că, Strategiile de Dezvoltare Socio-Economică a raioanelor din Regiunea Sud, în marea lor majoritate, necesită a fi actualizate, dat fiind faptul că perioada pentru care au fost prevăzute a expirat. În acest sens, ADR Sud a decis să depună eforturi pentru a găsi posibilități de susținere a APL în elaborarea noilor Strategii de Dezvoltare Socio-Economică.

Pentru 2012 sunt preconizate activități de actualizare/elaborare a SDR Sud și dezvoltare a capacităților ADR Sud și a actorilor regionali, la elaborarea documentelor de planificare strategică, prin intermediul proiectului “Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova” cofinanțat de SIDA și implementat de GIZ .

Asigurarea secretariatului pentru activitatea Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud

Pe parcursul perioadei de raportare ADR Sud a asigurat convocarea și activarea CRD Sud, structură regională deliberativă, fără personalitate juridică, constituită în vederea elaborării, coordonării și monitorizării politicii de dezvoltare regională la nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud, oferindu-i tot suportul necesar (logistic, informațional, metodologic și consultativ). În anul 2011 CRD Sud a fost convocat în 3 ședințe.

Astfel, la 21 ianuarie 2011 a fost organizată și desfășurată prima ședință a CRD Sud din acest an. La ședință au fost prezenți 24 din cei 32 de membri, fapt ce a permis desfășurarea ședinței și aprobarea planului de activitate și a bugetului ADR Sud pentru anul 2011.

Întrucât, în lunile iunie-iulie 2011, au avut loc alegeri locale și mulți dintre președinții de raioane și primari ai localităților din RDS, foști membri CRD, au fost schimbați, a fost necesar re alegerea unei componente noi a CRD Sud.

În luna august 2011, MDRC a inițiat procedura de constituire a noii componente a CRD Sud. În acest sens ADR Sud a asistat procesul de selectare a noilor membri CRD, prin anunțarea concursului de selectare a membrilor CRD, reprezentanți ai sectorului privat și asociativ și colectarea dosarelor de participare la concurs. La fel, Agenția a participat și

În cadrul ședințelor asociațiilor de primari și a colectat procesele verbale de desemnare a primarilor în CRD Sud. ADR a fost pe rol de secretar în cadrul concursului pentru selectare a membrilor CRD, reprezentanți ai sectorului privat și asociativ.

Ședința de constituire CRD Sud s-a desfășurat la data de 14 septembrie 2011, în cadrul acestei ședințe noii membrii CRD au fost informați despre regulamentul CRD, regulamentul ADR, politica de dezvoltare regională, etc. La ședința de constituire au fost aleși președintele, vicepreședintele CRD Sud și delegații CRD Sud drept membri ai CNCDR.

La 27 decembrie, Consiliul Regional de Dezvoltare Sud s-a întrunit într-o ședință extraordinară pentru aprobarea Strategiei de gestionare integrată a deșeurilor solide pentru Regiunea Sud. CRD Sud aprobând Strategia și-a luat angajamentul de a monitoriza și evalua anual implementarea acesteia rezervându-și în același timp dreptul de a efectua unele modificări în document, atunci când va considera de cuviință pe parcursul implementării Strategiei regionale de gestionare integrată a deșeurilor solide.

În contextul dezvoltării capacităților membrilor CRD Sud, ca organ decizional în activitatea agenției, la data de 16 decembrie 2011, ADR Sud în colaborare cu CONTACT Cahul a organizat un seminar de instruire în cadrul căruia experți naționali au informat membrii CRD despre: actelele normative și legislative care reglementează domeniul dezvoltării regionale în RM, suportul instituțional în dezvoltarea regională, rolurile CRD și al ADR în arhitectura generală instituțională ca promotori ai proiectelor investiționale în regiune, etapele de elaborare și esența documentelor de politici în dezvoltarea regională SDR, POR și DUP.

Pe tot parcursul anului a fost asigurată informarea membrilor CRD despre activitățile realizate, fiind distribuit lunar buletinul informativ „Dezvoltarea Regională”.

Monitorizarea și evaluarea SDR și POR

Întru asigurarea unei productivități înalte și realizarea cu succes a obiectivelor propuse, Agenția necesită o planificare eficientă a activităților sale. În această ordine de idei, în luna ianuarie 2011 a fost finalizat procesul de elaborare a Planului anual de activitate al ADR Sud pentru anul 2011 și ulterior aprobat de CRD Sud. Planul de activitate aprobat a stabilit toate activitățile pe care urmează să le realizeze agenția în anul 2011, termenii și responsabilii de realizare, indicatorii de evaluare a rezultatelor.

Procesul de implementare a planului aprobat pentru 2011 a fost evaluat trimestrial în cadrul unor ședințe interne. În perioada de raportare au fost efectuate 4 ședințe trimestriale de evaluare a mersului și gradului de implementare a planului anual de activitate al ADR Sud, în cadrul cărora erau revizuite activitățile care necesită fortificare de capacități pentru realizare în termen. După caz, se stabileau termeni reeșalonați de executare, nominalizați specialiștii responsabili.

Cu regularitate, MDRC este informat despre activitățile preconizate a fi realizate de ADR Sud prin intermediul planurilor lunare de activitate. Planurile prezintă acțiunile mai detaliate care urmează a fi realizate pe parcursul lunii, și reiese din planul anual de activitate al ADR.

Despre realizarea activităților planificate, Ministerului îi sunt prezentate periodic rapoarte săptămânale, lunare, trimestriale și semestriale.

În decembrie 2011 a fost definitivat și prezentat spre coordonare MDRC Planul de activitate al agenției pentru anul 2012, care urmează a fi înaintat spre aprobare CRD Sud în ședința din ianuarie 2012.

Obiectivul 2: Identificarea, dezvoltarea și implementarea proiectelor de dezvoltare regională.

Identificarea și dezvoltarea noilor idei de propuneri de proiecte

În scopul pregătirii actorilor locali pentru un nou apel de propuneri de proiecte, precum și pentru a studia situația din regiune privind perspectivele de dezvoltare regională, pe parcursul anului 2011 o atenție deosebită a fost acordată activităților de identificare a ideilor de proiecte regionale. Activitățile date au fost materializate prin organizarea și desfășurarea a 8 ateliere de lucru privind identificarea și prioritizarea ideilor de proiecte regionale, care s-au desfășurat în toate centrele raionale din Regiunea de Dezvoltare Sud.

În cadrul atelierelor au fost create condiții pentru implicarea actorilor dezvoltării regionale - APL nivel I și II, ONG, instituții publice ș.a. în identificarea ideilor de proiecte regionale, direcționarea eforturilor lor de la elaborarea de proiecte cu impact local spre proiecte cu impact semnificativ asupra dezvoltării regiunii, promovarea parteneriatelor în elaborarea și implementarea proiectelor regionale.

Participanți la atelierele menționate - 293 persoane, identificate -180 idei de proiecte. Ponderea cea mai mare o au ideile de proiectele cu orientare spre reabilitarea infrastructurii fizice, 53 la sută, 39 la sută sunt idei de proiecte din domeniul turismului și mediului și numai 8 la sută sunt orientate spre diversificarea sectorului economic. Este de menționat faptul, că în cadrul activităților respective, au fost înaintate și idei de proiecte în domeniul eficienței energetice, domeniu care cu regret nu se regăsește în prioritățile incluse în SDR Sud, dar de care urmează să se țină cont la etapa de actualizare a Strategiei, activitate planificată pentru anul 2012.

Ca continuitate a activităților de identificare a ideilor de proiecte regionale și cu scop de expertizare și dezvoltare a ideilor colectate, Agenția de Dezvoltare Regională Sud a organizat în perioada de raportare 5 mese rotunde cu inițiatorii propunerilor de proiecte pe domenii prioritare SDR Sud: drumuri, apa și canalizarea, turism, mediu și economie.

Obiectivul principal al meselor rotunde desfășurate: întărirea capacităților actorilor locali și facilitarea elaborării unor proiecte regionale calitative și viabile.

Participanții, 227 reprezentanți ai autorităților publice locale, au fost informați despre legislația națională, etapele de elaborare a unui proiect regional pe domeniile vizate, sursele posibile de finanțare, informații cu privire la istoriile de succes din unele state vecine și posibilitatea de a reaplica exemplul acestora la noi acasă.

Experții naționali contractați de agenție, au venit cu recomandări concrete pentru proiectele considerate de ei oportune dezvoltării regionale.

În concluzie, menționăm că astfel, cei prezenți au avut posibilitatea să-și schițeze proiectele conform cerințelor Fondului Național de Dezvoltare Regională și să excludă componentele irelevante sau care nu corespund nevoilor comunității.

Dezvoltarea proiectelor incluse în POR

În urma primului apel de propuneri de proiecte desfășurat în luna mai 2010 au fost recepționate din RDS 29 de proiecte, care ulterior prin decizia CRD Sud au fost incluse în POR 2010-2012. Paisprezece din acestea prin decizia CNCDR au fost incluse în DUP pentru finanțare din FNDR în perioada 2010 - 2012 .

Pe parcursul anului 2011 au avut loc mai multe activități îndreptate spre dezvoltarea proiectelor incluse în POR, în vederea pregătirii acestora spre finanțare. Astfel în perioada ianuarie – martie 2011 au avut loc un șir de ședințe de lucru cu participarea aplicanților din RDS. Scopul ședințelor a fost evaluarea gradului de pregătire a proiectelor pentru finanțare. Au fost examinate 7 proiecte incluse în POR, dintre care 4 proiecte cu un grad de pregătire mai avansat au fost aprobate de către CNCDR spre finanțare în anii 2011 - 2012 și implementarea cărora deja a fost lansată în 2011.

În semestrul II al anului 2012 în cadrul ADR Sud au continuat activitățile legate de dezvoltarea proiectelor incluse în POR și DUP. Astfel, în luna octombrie 2011 în cadrul ADR Sud a fost organizată o ședință de lucru privind actualizarea Documentului Unic de Program și a Planului Operațional Regional. În cadrul ședinței angajații ADR Sud în comun cu reprezentanții MDRC au analizat proiectele incluse în POR Sud sub aspectul gradului de pregătire pentru implementare în anul 2012. În rezultatul analizei efectuate, au fost selectate 12 proiecte, care au un grad redus de pregătire. Urmează ca în ședința CRD Sud din ianuarie curent să se decidă asupra excluderii din POR a proiectelor selectate, care ulterior vor fi remise aplicanților pentru îmbunătățire.

Specialiștii ADR Sud vor acorda în perioada imediat următoare consultații individuale aplicanților care vor decide reactualizarea proiectelor. Proiectele ajustate urmează a fi depuse la următorul apel de propuneri de proiecte de dezvoltare regională.

În acelaș timp 2 proiecte din POR, asupra cărora aplicații au lucrat în vederea pregătirii proiectelor tehnice, au fost selectate și propuse CRD, corespunzător CNCDR, pentru a fi incluse în DUP. Este vorba de un proiect de reabilitare a infrastructurii drumului din s. Carahasani, r-nul Ștefan Vodă cu un buget total de 8,7 mln. lei și un proiect ce ține de efectuarea unor lucrări antierozionale și ameliorative în bazinele hidrografice ale râurilor Salcia Mare și Salcia Mică în hotarele administrativ-teritoriale ale raionului Cahul. Bugetul proiectului este de 5,7 mln. lei. Proiectul de decizie urmează să fie examinat în cadrul primei ședințe a CRD Sud din anul 2012.

O altă activitate din cadrul acestui compartiment este elaborarea proiectelor transfrontaliere și identificarea surselor alternative de finanțare pentru proiectele elaborate de autoritățile publice locale, și care nu au obținut finanțare din FNDR.

În perioada de referință, ADR Sud a acceptat rolul de partener direct în două propuneri de finanțare și de partener asociat în cadrul unui proiect.

În cadrul **Programului de Cooperare transfrontalieră „Bazinul Mării Negre”**, ADR Sud vine ca partener în proiectul *„Rețele pentru dezvoltare durabilă în bazinul Mării Negre”*, applicant Centrul de Asistență a Autorităților Publice din Chișinău. Scopul acestei aplicații este dezvoltarea capacităților administrative pentru elaborarea și punerea în aplicare a politicilor de dezvoltare locală și regională prin crearea și dezvoltarea unei rețele integrate a ADR-urilor din bazinul Mării Negre și reproducerea celor mai bune practici și inovații.

Un component al acestui proiect este dezvoltarea capacității de management în asistența donatorilor externi și promovarea parteneriatului public-privat în proiectele de dezvoltare economică a regiunii.

Beneficiari în cadrul proiectului: angajații ADR Sud, Nord și Centru, reprezentanți ai autorităților publice și ONG din regiune. Aria de extindere a proiectului - patru țări din bazinul Mării Negre: Romania, Bulgaria, Turcia și Republica Moldova.

În cadrul proiectului **"Promovarea capacităților administrative în lucrul cu grupurile social dezavantajate"**, applicant Agenția de Dezvoltare Nord-Vest a regiunii Thessaloniki, Grecia, vor fi dezvoltate capacitățile reprezentanților autorităților publice locale în domeniul ce vizează lucrul cu grupurile social dezavantajate. Proiectul vine să sprijine parteneriatele transfrontaliere pentru dezvoltarea economică și socială bazată pe resursele combinate. Aria de extindere a proiectului - șase țări din bazinul Mării Negre.

În caz dacă aplicanții obțin finanțare pentru aceste două proiecte partea de contribuție a ADR Sud (suma integrală a contribuției pe ambele proiecte - 15,6 mii euro, cea ce constituie 10 la sută din bugetul proiectului pentru ADR Sud) urmează să fie solicitată din FNDR.

În cadrul **Programului de Cooperare transfrontalieră „Sud Estul Europei – al 4-lea apel”**. ADR Sud a colaborat cu instituția „Via Donau” din Austria pentru proiectul *“Convenția privind gestionarea deșeurilor pentru navigația interioară pe Dunăre”*. Toate măsurile proiectului vizează dezvoltarea unei Convenții internaționale de transportare a deșeurilor pe Dunăre, care va armoniza gestionarea deșeurilor navale de-a lungul Dunării. Ținând cont de faptul, că în RDS activează portul internațional Giurgiulești, Agenția a considerat oportun obținerea de abilități în acest domeniu. În cadrul proiectului nominalizat Agenția de Dezvoltare Regională Sud va fi în calitate de partener asociat.

În contextul identificării potențialilor finanțatori pentru proiectele din RDS, agenția a facilitat accesul administrațiilor publice locale în cadrul concursului de proiecte anunțat de ambasada Poloniei în perioada 01septembrie - 01noiembrie 2011. În calitate sa de facilitator, ADR Sud a diseminat informația de anunț a concursului, condițiile de participare și criteriile de eligibilitate pentru aplicanți și în final a colectat 38 proiecte din 5 raioane ale Regiunii de Sud, care au fost depuse spre finanțare. Termenul de examinare a cererilor de finanțare – luna martie 2012.

În anul 2011 Ministerul Economiei a avut finanțare deschisă pentru proiectele de implementare a măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor regenerabile de energie pentru obiective publice. În această direcție ADR Sud a organizat la data de 26 septembrie 2011 o întrevedere a specialiștilor din cadrul Ministerului Economiei cu reprezentanții Autorităților publice locale (APL) de nivelul I și II din Regiunea de Sud, în cadrul careia potențialii aplicanți au fost informați despre criteriile generale de selectare a proiectelor, setul de documente necesare și domeniile eligibile spre finanțare. Ca rezultat, din Regiunea Sud au fost înaintate 84 proiecte, 20 din ele obținând finanțare. Suma totală spre absorbție în cadrul proiectelor acceptate -7620 mii lei.

Implementarea și monitorizarea proiectelor de dezvoltare regională aprobate spre finanțare

Anul 2011 este anul, în care a fost testat mecanismul de finanțare și implementare a primelor proiecte de dezvoltare regională și au fost obținute primele rezultate durabile.

Pe parcursul anului ADR Sud a dat startul implementării a 8 proiecte regionale, 7 din ele fiind finanțate din FNDR și un proiect finanțat de Guvernul României prin intermediul GIZ Moldova.

În acest context menționăm că au fost încheiate acorduri de parteneriat în vederea implementării proiectelor, s-au desfășurat concursuri de angajare a managerilor pe proiecte și ulterior instruirea lor, a fost încheiat Acordul de finanțare cu GIZ în vederea implementării proiectului “Aprovizionarea cu apă potabilă a locuitorilor s. Roșu, r-ul Cahul”.

Activități privind elaborarea planurilor de implementare a proiectelor aprobate spre finanțare.

Pentru a asigura un proces stabil și echilibrat de implementare a proiectelor și a garanției de finanțare pe parcursul anului din FNDR, au fost elaborate planurile de implementare pentru toate proiectele regionale care au obținut finanțare în anul 2011.

Elaborarea planurilor date a fost succedată de ședințe de lucru și vizite în teritoriu la locul realizării proiectelor. Planurile de implementare a proiectelor prevăd responsabilitățile partenerilor în procesul de implementare, termenii de executare a lucrărilor și graficele procurării de bunuri. Planurile elaborate au fost aprobate de directorul agenției și au stat la baza elaborării, la rândul său, a planurilor de finanțare pe proiecte aprobate spre finanțare.

Elaborarea planurilor de finanțare pentru proiectele aprobate spre finanțare din FNDR a fost consultată metodologic de DGDR din cadrul MDRC. Inițial a fost elaborat devizul de cheltuieli pentru fiecare proiect în parte, structurat pe articole de cheltuieli. În baza calculelor efectuate a fost stabilită suma anuală de finanțare pe proiecte individuale. Planurile de finanțare au fost transmise MDRC pentru coordonare și ulterior au fost aprobate de CRD Sud și CNCDR.

Organizarea achizițiilor publice, inclusiv elaborarea documentelor de licitație a fost asigurată de ADR Sud prin executarea întocmai a prevederilor Legii privind achizițiile publice nr.96 din 13.04.2007, a actelor normative în vigoare pe domeniul vizat și a instrucțiunilor specificate în Manualul Operațional al ADR Sud.

A fost asigurată succesivitatea în etapele de organizare și desfășurare a procedurii de achiziții publice care prevede:

- elaborarea planurilor de achiziții, anunțului de intenție, documentației de licitație, caietelor de sarcini, parametrilor tehnici și a invitațiilor de participare la concursul privind cererea ofertelor de prețuri;
- crearea prin ordinul directorului agenției a grupului de lucru privind achizițiile publice și asigurarea funcționalității acestuia;
- publicarea în Buletinul achizițiilor publice și în alte surse de informare (pagina web ADR, presa regională) a anunțului de intenție, a invitațiilor pentru participare la licitație/concursul cererii ofertelor de prețuri, precum și informarea operatorilor economici;
- înregistrarea documentelor de licitație la Agenția de Achiziții Publice;
- deschiderea ofertelor și evaluarea acestora de către grupul de lucru, desemnarea câștigătorului și încheierea contractelor de achiziții publice;
- perfectarea și păstrarea dosarelor de achiziție publică.

Astfel, pe parcursul anului 2011 au fost organizate și desfășurate 13 de proceduri de achiziții publice în cadrul a 5 proiecte aprobate spre finanțare din FNDR. Au fost încheiate contracte în valoare totală de 59,9 mln lei.

S-a respectat procedura de achiziții publice prevăzută de Legea nr. 96 din 13.04.2007 și în cadrul proiectului susținut financiar de Guvernul României prin intermediul GIZ Moldova. Suma contractului de achiziții în cadrul acestui proiect - 2 089, 995 mii lei (fără TVA).

Monitorizarea implementării proiectelor în RDS se încadrează în procedura standard de implementare a proiectelor și este atribuția nemijlocită a ADR.

În acest context sunt elaborate planurile de monitorizare pentru fiecare proiect în derulare, este stabilită periodicitatea vizitelor la locul desfășurării proiectelor și responsabilită de aceasta.

Asfel, pe parcursul anului 2011 au fost întreprinse regulat vizite de monitorizare în teritoriu. Responsabilii de implementare pe proiecte și specialiștii ADR Sud s-au întrunit în mai multe ședințe de evaluare a mersului și gradului de implementare a proiectelor, activitate ce asigură intervenția urgentă, după caz, pentru desfășurarea calitativă și în termen a tuturor lucrărilor pe proiecte în derulare.

Procedura de monitorizare se finalizează prin elaborarea de note informative și rapoarte periodice, care au fost întocmite și prezentate MDRC în termenii stabiliți.

Sub aspect financiar *procedura de monitorizare a proiectelor în implementare* s-a executat printr-un șir de activități care prevăd:

- elaborarea planurilor de finanțare pe proiecte individuale în corespundere cu graficele de executare a lucrărilor, serviciilor;
- verificarea corespunderii documentelor primare de finanțare cu volumul de lucrări efectuate, servicii prestate și costuri aferente bunurilor procurate;
- analiza îndeplinirii volumului de lucrări pe proiecte și verificarea corespunderii cheltuielilor efective cu planul de finanțare;
- stabilirea economiilor/supracheltuielilor pe proiecte individuale și înaintarea propunerilor de modificare a planului anual de finanțare;
- elaborarea de rapoarte privind valorificarea surselor financiare pe proiecte individuale și prezentarea acestora MDRC.

Pentru anul 2011 CRD Sud și CNCDR a aprobat inițial un buget de 58262,8 mii lei, inclusiv 56080,2 mii lei pentru implementarea a 7 proiecte de dezvoltare regională în RDS și 2182,6 mii lei cheltuieli operaționale ale agenției.

De facto a demarat procesul de implementare a 7 proiecte, două din ele la etapa de perfectare a documentației.

Bugetul ajustat în cadrul proiectelor în derulare constituie 48178,4 mii lei. Ponderea valorificării bugetelor alocate pe proiecte individuale variază între 67 și 99 la sută, media înregistrată fiind de 90,56%

Valorificarea mijloacelor financiare pe proiectele implementate în RDS în anul 2011 și sursele solicitate pentru anul 2012.

Nr	Denumirea proiectului	Suma totala aprobata din FNDR	Alocat 2011	Valorificat 2011	Valorificat %	Solicitat 2012
1	Eficientizarea managementului deșeurilor solide RDS	18938920	14470170	13745176.32	94.99%	935110.56
2	Apă curată pentru comunitățile bazinului r. Prut.	18688350	16149170	15668550	97.02%	1253614.02
3	Reparație capitală a sistemului de canalizare, stațiilor de pompare și a stației de purificare din or. Cimișlia. Construcția sistemelor de canalizare, stațiilor de pompare și reconstrucția sistemelor de aprovizionare cu apă a sat. Ecaterinovca	21647690	5622860	5489188.34	97.62%	16133514.10
4	Reabilitatea zonei de odihnă și agrement "Lacul Sărat" or. Cahul.	9676450	27790	27700.85	99.68%	9624852.00
5	Turismul sportiv în promovarea imaginii regiunii	21301850	9814260	6610266.45	67.35%	14691574.55
6	Construcția drumului de acces Dimitrova-Acui	17647830	0	0	0.00%	17596350.00
7	Reparația podului peste r. Cogîlnic de pe str. Matrosov și secțiunea de drum adiacentă autostrăzii internaționale Chișinău-Tarutino - Odesa, din or. Basarabeasca	2094490	2094490	2089339.25	99.75%	0.00
	Total	109995580	48178740	43630221.21	90.56%	60235015.23

Este de menționat că, proiectul "Eficientizarea managementului deșeurilor menajere solide în RDS", care se implementează în toate 8 centre raionale ale RDS are o

contribuție financiară acordată de EPTISA în mărime de 120,6 mii lei destinată componentei de conștientizare a populației, care urmează să se realizeze în anul 2012. Concomitent în fază de implementare în RDS se află proiectul investițional susținut financiar de Guvernul României prin intermediul GIZ Moldova "Asigurarea cu apă potabilă a locuitorilor satului Roșu, r-l Cahul". Costul proiectului în urma achizițiilor publice este de 2089,9 mii lei. Valorificat în 2011 - 495 mii lei.

După cum a fost menționat anterior, anul 2011 este primul an în care a fost testat mecanismul de finanțare în cadrul proiectelor de dezvoltare regională, în acest context putem să concluzionăm că ADR Sud a trecut un examen de calificare, valorificând un buget de 45,5mln lei, inclusiv 43,6 mln lei pentru proiectele implementate în anul 2011 în RDS.

Indiferent de obstacolele întâmpinate, s-a reușit de a obține în cadrul proiectelor în implementare un șir de rezultate durabile:

- s-a finalizat integral proiectul "*Reparația podului peste râul Cogîlnic de pe str. Matrosov și secțiunea de drum local adiacentă autostrăzii internaționale Chișinău Tarutino - Odesa, din orașul Basarabeasca*", iar ca rezultat avem un pod peste râul Cogîlnic și 320m de drum renovat;

- s-a finalizat parțial, partea de proiect ce ține de satul Ecaterinovca, în cadrul proiectului "*Reparația capitală a sistemului de canalizare, stațiilor de pompare și a stației de purificare din or. Cimișlia. Construcția sistemelor de canalizare, stațiilor de pompare și reconstrucția sistemelor de aprovizionare cu apă a satului Ecaterinovca*", în rezultat avem construite: 9,51 km de rețea de apeduct, 7,5 km de rețea de canalizare, 2 stații de pompare cu capacitatea de 32m³/oră fiecare și 226 gospodării conectate la rețeaua de apă potabilă construită.

- 59 km de rețea de apeduct în satele Manta și Crihana Veche construite în cadrul proiectului "*Apă curată pentru comunitățile bazinului râului Prut*" din r-l Cahul;

- 8 întreprinderi municipale din RDS dotate cu: tehnică specială (5 autocamioane și 3 buldozere), 1070 containere de colectare separată a deșeurilor, 8 calculatoare, 250 platforme construite, materiale pentru campania de conștientizare achiziționate, toate acestea în cadrul proiectului *"Eficientizarea managementului deșeurilor menajere solide în RDS"*

- efectuate lucrări de construcție în valoare totală de 6,6 mln lei (31,1 la sută din costul total al proiectului) în cadrul proiectului *Turismul sportiv în promovarea imaginii regiunii (Căușeni)*.
- 3,7 km de rețea de apeduct instalată (din 12,5 conform proiectului), 18 cămine de vizitare (din 36 planificate) construite, toate acestea în cadrul proiectului *"Aprovizionarea cu apă potabilă a locuitorilor satului Roșu, r-l Cahul"* susținut financiar de GIZ și implementat de ADR Sud.

Prin mobilizare consolidată a eforturilor ADR Sud, a autorităților publice aplicante, a partenerilor de proiect și a tuturor instituțiilor și organizațiilor implicate în procesul de implementare a proiectelor, urmează în anul 2012 finalizarea cu succes a proiectelor în derulare din 2011 întru prosperarea Regiunii de Dezvoltare Sud.

Obiectivul 3. Dezvoltarea capacităților actorilor regionali în implementarea cu succes a Strategiei Regionale de Dezvoltare.

Dezvoltarea regională este o prioritate a Strategiei Naționale de Dezvoltare, care abia își ia amploare. Reușita implementării cu succes a acestei priorități depinde în mare măsură de capacitățile actorilor implicați în procesul de dezvoltare regională: APL, CRD, ADR, societatea civilă, etc.

Pe parcursul anului 2011 ADR Sud a asigurat un cadru consolidat de cooperare între actorii implicați în dezvoltarea regională și instituțiile și organizațiile de consultanță, cu scop de fortificare a capacității acestora în identificarea, formularea și implementarea proiectelor regionale, corespunzător pentru a asigura o mai bună absorbție a fondurilor naționale și internaționale pe domeniul vizat.

Întru fortificarea capacităților ADR, ca instituție nucleu în procesul de implementare a politicii de dezvoltare regională în teritoriu, și cu scop de a motiva perfecționarea continuă a personalului agenției, la începutul anului curent au fost evaluate performanțele specialiștilor ADR Sud, angajați în anul 2010 și stabilite obiectivele individuale pentru anul 2011.

Tot în acest context în luna mai curent au fost suplinite statele de personal ale ADR Sud cu specialiști în domeniile planificare strategică și programare, managementul proiectelor, comunicare, contabilitate, care pe parcursul anului 2011 au fost instruiți, ca la rândul lor să poată consulta alți actori implicați în procesul de DR (APL de nivelul I și II, membrii CRD, societatea civilă).

Pe întreaga perioadă a anului 2011 angajații agenției au beneficiat de instruire sub formă de seminare informative, ateliere de lucru, mese rotunde, vizite de studiu organizate de MDRC, ministerele din țară cu domenii conexe dezvoltării regionale, partenerii de dezvoltare DFID, GIZ, EPTISA, organizații obștești, etc.

Astfel în perioada de referință angajații ADR Sud au fost implicați în mai multe sesiuni de instruire organizate de IDIS VIITORUL cu tematici ce țin de dezvoltarea capacităților de absorbție a asistenței externe, instrumente de finanțare ale UE privind elaborarea și

administrarea proiectelor în conformitate cu cerințele europene, evaluarea atitudinilor, capacităților și nevoilor autorităților în contextul proceselor de integrare europeană.

Un șir de sesiuni de instruire în care au fost implicați și angajații ADR Sud au fost organizate de Centrul analitic independent "Expert Grup" în cadrul proiectului *"Susținerea dezvoltării regionale în R Moldova: oportunitate pentru dezvoltarea societății civile"*. Activitățile în cauză s-au finalizat cu o sesiune desfășurată în or. Cimișlia, unde ADR Sud a prezentat un concept de proiect ce ține de promovarea capacității investiționale a RDS, care urmează a fi dezvoltat, elaborat un proiect propriu zis și aplicat la fonduri eligibile ale UE.

Abilități de expertizare, evaluare și consultanță în domeniul elaborării proiectelor au obținut angajații ADR Sud în cadrul atelierului organizat în luna iulie curent de MDRC și finanțat de GIZ cu tema *"Îmbunătățirea proiectelor incluse în POR"*. În cadrul acestui atelier experții CONTACT-BĂLȚI au instruit angajații ADR-urilor în evaluarea proiectelor incluse în POR, au fost analizate 3 proiecte concrete din trei regiuni ale țării pe trei domenii prioritare SDR. Experții invitați au dat recomandări pentru îmbunătățirea unor proiecte concrete. Exercițiul învățat a fost multiplicat în cadrul activităților organizate de ADR Sud cu aplicanții proiectelor incluse în POR.

În contextul perfecționării profesionale a angajaților ADR se încadrează și multiplele sesiuni de instruire organizate cu suportul financiar al GIZ în cadrul proiectelor *"Dezvoltarea Capacității pentru Dezvoltare Regională și Cooperare Transfrontalieră în Republica Moldova"* și *"Modernizarea Serviciilor Publice Locale"* în cadrul cărora specialiștii agenției au fost instruiți în domeniul achizițiilor publice, planificării financiare și evidenței contabile în domeniul construcțiilor, armonizarea strategiilor locale de dezvoltare cu strategiile locale sectoriale, etc.

Experiență și capacități profesionale sporite au obținut angajații ADR Sud și în cadrul vizitelor de studiu peste hotarele țării, activități realizate preponderent cu suportul partenerilor de dezvoltare GIZ, EPTISA și a altor donatori externi. Astfel pe parcursul anului 2011 șapte angajați ai agenției au întreprins 9 vizite peste hotare cu scop de dezvoltare a abilităților profesionale și preluare a bunelor practici. O informație mai detaliată despre vizitele de studiu peste hotarele țării este prezentată în compartimentul respectiv al raportului.

Ca totalizare putem concluziona, că angajații ADR Sud sunt beneficiarii unui șir de instruire conexe domeniului de dezvoltare regională și, ca angajați ai unei instituții publice teritoriale responsabile de implementarea politicii de dezvoltare regională în RDS, sunt obligați să-și dezvolte capacitățile și la rândul lor să disemineze informația în rândul actorilor interesați și implicați în procesul de dezvoltare regională.

Tot în cadrul compartimentului de dezvoltare a capacităților se încadrează și activitățile de asistare a autorităților publice locale de nivel I și II din partea ADR Sud în identificarea și dezvoltarea ideilor de proiecte cu impact regional.

În acest context merită de a fi menționate cele 8 ateliere de identificare a ideilor de proiecte desfășurate în anul 2011 în 8 centre raionale din RDS și cele 5 mese rotunde desfășurate în lunile noiembrie-decembrie curent pe domeniile conexe priorităților SDR Sud, unde potențialii aplicanți au fost instruiți cum ar putea analizând necesitățile localităților pe care le reprezintă să genereze idei de proiecte cu impact regional. La fel au primit informații despre condițiile de aplicare pentru finanțare la FNDR, posibilitățile de creare a parteneriatelor viabile pentru elaborarea și implementarea proiectelor regionale, au primit recomandări concrete pentru dezvoltarea ideilor de proiecte înaintate de ei în cadrul atelierelor de identificare a ideilor de proiecte.

Se încadrează în compartimentul de dezvoltare a capacităților și activitățile organizate și desfășurate în RDS pentru actorii implicați în procesul de dezvoltare regională în care ADR Sud a avut rolul de facilitator.

Astfel cu suportul logistic și financiar al partenerului ADR Sud, Centrul „CRAION CONTACT” Cahul, au fost desfășurate pe parcursul anului 2011 cinci sesiuni de instruire pentru reprezentanții autorităților publice locale din regiune, membrii CRD Sud și reprezentanții societății civile. În cadrul acestor activități 148 participanți au beneficiat de instruire în domenii ce țin de organizarea de clustere ca soluții de valorificare și promovare a potențialului economic și turistic în RDS, condițiile de aplicare pentru finanțare în cadrul proiectelor UE, etc.

Merită atenție seminarul organizat de ADR Sud în parteneriat cu Centrul Contact Cahul la data de 16 decembrie 2011 pentru membrii CRD Sud. Ținând cont de faptul că CRD Sud este într-o nouă componență, s-a decis instruirea membrilor în vederea respectării

reglementărilor politicii de dezvoltare regională. Au fost prezentate atât principalele acte normative și legislative naționale din domeniul dezvoltării regionale cât și documentele de politici ale RDS ca Strategia Regională de Dezvoltare Sud și Planul Operational Regional. S-a informat despre etapele de elaborare a acestor documente și despre conexiunea între ele.

Pe rol de facilitator ADR Sud a fost în cadrul a două runde de instruire în scrierea și aplicarea proiectelor transfrontaliere.

Astfel, ADR Sud în comun cu Academia de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova, a organizat în luna septembrie curent 2 sesiuni de instruire cu genericul: „*Elaborarea și managementul proiectelor europene*”, organizate în cadrul proiectului „*Dezvoltarea Administrației Publice către standarde și bune practici UE*”. În cadrul sesiunilor, 52 reprezentanți din 5 raioane ale RDS au fost informați despre: elementele legislative și normative europene necesare de luat în considerație în momentul scrierii unui proiect, managementul ciclului de proiect și designul acestuia, conceperea proiectului - arborele problemei, obiectivelor, matricea cadrului logic, elaborarea bugetului, monitorizarea și evaluarea proiectului, oportunități de finanțare.

Tot în acest context, ADR Sud cu suportul financiar oferit de GIZ, a organizat programul de instruire privind managementul ciclului de proiect în contextul Programelor UE, bazat pe al doilea apel de propuneri de proiecte lansat în cadrul Programului Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2013.

Scopul acestui program de instruire este de a acorda un suport practic autorităților publice și ONG-urilor din Regiunea de Sud pentru îmbunătățirea calității proiectelor transfrontaliere. Programul se desfășoară în 4 module. Perioada de instruire este decembrie 2011- ianuarie 2012. Prezenți la sesiunile din decembrie - 68 reprezentanți ai APL din raioanele RDS. Organizatorii își propun, ca la finele sesiunii de instruire, participanții să vină cu notele conceptuale pe proiecte elaborate și ulterior înaintarea acestora spre finanțare în cadrul celui de al doilea Apel de propuneri de proiecte al Programului Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2013.

Până la data limită de prezentare a propunerilor de proiecte - 30.01.2012, experții vor acorda consultări individuale privind elaborarea notelor conceptuale.

În concluzie, la acest compartiment merită de subliniat disponibilitatea partenerilor de dezvoltare internaționali cu suportul cărora a fost posibilă marea majoritate a activităților

nominalizate. Urmează expunerea în practică a lecțiilor învățate pentru a propulsa procesul de dezvoltare regională în RDS și în întreaga țară.

Obiectivul 4. Promovarea imaginii Regiunii de Sud și realizarea principiilor de asigurare a transparenței în activitățile ADR Sud

Asigurarea transparenței activităților ADR Sud

În direcția implementării politicilor de dezvoltare regională și asigurării transparenței în activitățile realizate de Agenția de Dezvoltare Regională Sud, pe parcursul anului 2011 au fost întreprinse un șir de acțiuni de promovare a Regiunii de Sud și de mediatizare a rezultatelor obținute în urma realizării planului de activitate. Asigurarea transparenței printr-o comunicare clară, deschisă și profesională s-a numărat printre prioritățile de bază incluse în planul de informare și comunicare. Întru atingerea obiectivelor propuse s-a apelat la câteva practici bine cunoscute.

1. Printre instrumentele de comunicare și informare, site-ul Agenției a constituit canalul cel mai complex și mai intens actualizat, oferind vizitatorilor informație veridică și calitativă despre acțiunile întreprinse de ADR Sud. Pagina web **www.adrsud.md** a fost actualizată periodic, sau zilnic în dependență de evenimentele cu impact și care vizează un grup țintă mult mai larg, petrecute în Regiunea de Sud. În urma evenimentelor au fost elaborate comunicate de presă, note informative, anunțuri care, după importanță și impact, au fost plasate și pe conturile Agenției de pe rețelele de socializare și informare în masă: civic.md, scribd.com, youtube.com, facebook.com, icomunicat.md. Materialele au fost expediate reprezentanților mass-mediei locale, regionale și naționale, membrilor CRD, reprezentanților MDRC, APL-urilor locale, ONG-urilor din regiune. De asemenea, pe lângă rubrica „Noutăți” lunar au fost actualizate și rubricile „Evenimente Culturale” „Proiecte în derulare”, „Buletin Informativ”, săptămânal - „Galerie Video”, „Galerie Foto”.

Privitor la rubrica „Evenimente culturale”, prin care se încearcă stimularea turismului intern și promovarea tradițiilor și obiceiurilor naționale, calendarul care cuprinde cele mai importante evenimente din Regiunea de Sud este realizat și plasat la începutul fiecărei luni pe site-ul **www.adrsud.md**. Rubrica „Istории de succes” conține istoriile de succes în implementarea unor proiecte în Regiunea de Sud. Proiecte cu impact social major și care pot constitui un bun exemplu pentru potențialii aplicanți. Traficul pe pagina oficială web a Agenției s-a dublat comparativ cu anul precedent.

Cea mai mare atenție s-a acordat proiectelor implementate de Agenția de Dezvoltare Regională Sud. Fiecare vizită de monitorizare s-a regăsit pe pagina web împreună cu poze și rezultate care vin să asigure transparența banilor publici. Totodată toate informațiile ce vizează proiectele în implementare sunt alipite textelor din rubrica „Proiecte în derulare” pentru fiecare proiect aparte, fapt ce asigură cursivitate în implementarea proiectelor.

Pe lângă actualizările permanente s-au mai făcut pași spre modernizarea și structurarea site-ului pentru a asigura transferul cât mai concis al datelor de la emițător la receptor. S-a creat o nouă rubrică „Galerie multimedia” care comasează Galeria Foto și Galeria Video. S-au efectuat schimbări pentru simplificarea site-ului, astfel s-a grupat rubrica „Întrebări și Răspunsuri” cu rubrica „Întrebări frecvente”.

Astfel am bifat în Planul de Comunicare și Informare al Agenției de Dezvoltare Regională Sud următoarele acțiuni:

- ✓ Actualizarea și îmbunătățirea Planului de Informare și Comunicare al ADR Sud; Întreținerea și structurarea periodică a paginii web a Agenției;
- ✓ Plasarea pe site a comunicatelor de presă, știrilor ce reflectă activitatea agenției;
- ✓ Mediatizarea pe parcurs a rezultatelor proiectelor de dezvoltare regională.

2. Cele douăsprezece ediții ale Buletinului informativ „Dezvoltare Regională”, elaborate de ADR Sud pe parcursul anului au fost expediate atât membrilor CRD cât și altor aproximativ 300 de receptori, secționati pe grupuri țintă, asigurând o comunicare permanentă cu grupurile de interese. Buletinele se pot găsi și pe pagina web a Agenției: www.adrsud.md

Promovarea activităților Agenției

Multitudinea de activități regăsite pe agenda ADR Sud în anul 2011 au fost transpuse în paginile comunicatelor de presă a notelor informative și a anunțurilor și transmise presei locale, regionale, naționale și publicului larg spre informare și școlarizare. În aceeași direcție au fost tipărite broșuri și materiale promoționale, organizate evenimente și deplasări în teritoriu

1. Cu sprijinul Proiectului „*Moldova: Cooperare în Dezvoltarea Regională*” s-au editat broșurile: „Agenția de Dezvoltare Regională Sud”, „Regiunea de dezvoltare SUD. Strategia de Dezvoltare Regională”, în limba de stat, l. rusă și l. Engleză. Spre sfârșitul lui 2011 au fost aprobate spre tipar materialele informaționale planificate a se edita în

direcția promovării activităților ADR Sud și școlarizării populației cu privire la beneficiile colectării selective în cadrul proiectului **„Eficientizarea managementului deșeurilor menajere solide în Regiunea de Dezvoltare Sud”**. Parțial au fost tipărite și distribuite o parte din materiale, urmează ca la începutul lui 2012 să fie scoasă de sub tipar și cealaltă parte de materiale.

2. Cele mai importante evenimente s-au regăsit și în paginile comunicatelor de presă. Au fost elaborate 92 de comunicate de presă, note informative și anunțuri, acestea au fost distribuite unui nr. de aproximativ 300 de beneficiari printre care membrii CRD Sud și mass media locală și națională promovând și asigurând fluxul informației prin cele mai sigure canale de informare în masă. De asemenea au fost realizate mai multe materiale destinate mass-mediei regionale și locale. „ADR Sud- 2 ani de activitate“ este titlul articolului publicat în Monitorul Guvernamental. Același articol a fost expedit publicațiilor locale. Un film documentar cu același titlu, care urmează să fie imprimat pe CD-uri și repartizat beneficiarilor pentru o mai bună informare, este realizat în colaborare cu postul local de televiziune „Pro Media“ și difuzat prin rețeaua AICI TV. Acesta cuprinde cele mai remarcabile realizări și activitățile de bază ale ADR Sud.

3. Evenimentul **„Ziua Ușilor Deschise”** a fost organizat în cadrul ADR Sud având drept scop principal informarea, prezentarea și mediatizarea activităților desfășurate în cadrul ADR Sud. Au fost prezenți invitați din mai multe localități ale regiunii Sud și un grup de tineri parlamentari din cadrul Parlamentului Tinerilor.

Asigurarea vizibilității proiectelor

Proiectele implementate de ADR Sud în Regiunea de Sud constituie punctele de reper în jurul cărora se desfășoară o mare parte din activități. Monitorizarea și evaluarea procesului de implementare a proiectelor, prin vizite în teritoriu, semininare, ședințe de lucru, a devenit o platformă prin care s-a făcut posibilă promovarea și mediatizarea activităților ADR Sud și la nivel național. Asigurarea vizibilității în procesul de implementare a proiectelor a fost posibilă odată cu lansarea acestora. Obiectivul s-a realizat prin divizarea acestuia în trei puncte majore

- a) Lansarea oficială a proiectelor din Regiunea de Dezvoltare Sud;
- b) Mediatizarea periodică a rezultatelor proiectelor de dezvoltare regională;
- c) Evenimente de dare în exploatare a obiectelor construite/reabilitate în cadrul proiectelor de dezvoltare regională cu finanțare din FNDR.

În perioada anului 2011, Agenția de Dezvoltare Regională Sud împreună cu Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și în parteneriat cu Autoritățile Publice Locale au lansat următoarele proiecte:

- *„Apă curată pentru comunitățile bazinului râului Prut”, com. Manta, r-ul Cahul;*
- *„Consolidarea cooperării regionale între raioanele Căușeni, Cimișlia, Ștefan Vodă, creșterea competitivității în promovarea modului sănătos de viață, pregătirea sportivilor de performanță și prestarea serviciilor în cadrul turismului sportiv prin edificarea Centrului de Tineret și sport în orașul Căușeni”.*
- *„Reparația capitală a sistemului de canalizare, stațiilor de pompare și a stației de purificare din or. Cimișlia. Construcția sistemelor de canalizare, stațiilor de pompare și reconstrucția sistemelor de aprovizionare cu apă a satului Ecaterinovca”.*
- *„Repararea podului peste râul Cogîlnic de pe str. Matrosov și secțiunea de drum local adiacentă autostrăzii internaționale Chișinău – Tarutino- Odesa, din orașul Basarabeasca”.*

În cazul celor patru lansări au fost organizate evenimente, la care au participat: societatea civilă, APL-urile, ADR și unde s-a informat despre rolul ADR în Regiunea de Sud și despre beneficiile implementării proiectelor. Acțiuni concrete realizate în cadrul proiectelor au fost mediatizate la nivel local, regional și național. Astfel, posturi naționale ca publika.md, timpul.md, unimedia.md, Moldova 1, canalregional.md, știrilocale.md, jurnal.md au preluat comunicatele expediate de ADR Sud cu privire la etapele de implementare a celor 8 proiecte în derulare în Regiunea de Sud.

În procesul de mediatizare, informare și conștientizare au fost implicați următorii actori mediatici: Gazeta de Sud – 7 articole publicate; Trustul „ProMedia” din Cimișlia, au prezentat 21 reportaje TV și Radio; Studio – L, Căușeni – 5 reportaje TV; Curierul de Cantemir – 5 articole; Cuvântul liber, Leova – 2 articole; Bas-TV, Basarabeasca – 10 reportaje și emisiuni; Bas-FM – 10 reportaje radio; Cahul Expres – 1 articol; NTS TV, Taraclia – 3 reportaje; Curierul de Sud – 3 articole; 13 comunicate de presă plasate pe icomuncat.md; 10 articole și anunțuri plasate pe civic.md, CimPrim – 10 articole, dintre care doua interviuri, etc.

Agenția de Dezvoltare Regională Sud a finisat, în anul 2011, primul proiect de Dezvoltare Regională implementat în RDS. Este vorba de proiectul *„Repararea podului peste râul Cogîlnic de pe str. Matrosov și secțiunea de drum local adiacentă autostrăzii internaționale Chișinău – Tarutino- Odesa, din orașul Basarabeasca”*. A fost finalizată și prima etapă în proiectul *„Reparația capitală a sistemului de canalizare, stațiilor de*

pompare și a stației de purificare din or. Cimișlia. Construcția sistemelor de canalizare, stațiilor de pompare și reconstrucția sistemelor de aprovizionare cu apă a satului Ecaterinovca”. Aceasta a presupus organizarea unor evenimente, odată ce Comisia de recepție la terminarea lucrărilor a dat avizul pentru darea în exploatare a obiectelor. Astfel, au fost elaborate comunicate de presă și note informative pentru publicațiile locale, interviuri și reportaje la postul național de radio-televiziune Moldova 1.

Facilitarea semnării Acordurilor de colaborare cu sursele de informare în masă, regionale.

În scopul stimulării unei contribuții conștiente la dezvoltarea Regiunii Sud, facilitarea semnării acordurilor de parteneriat cu mass-media contribuie la diseminarea informației într-un mod eficient și corect către diferite grupuri țintă din Regiune. În această ordine de idei menționăm că în perioada ianuarie – decembrie 2011, ADR Sud a semnat 2 Acorduri de parteneriat cu:

- Publicația periodică „Curierul de Cantemir“
- Postul regional de televiziune „PRO Media“.

Tratative în acest sens se poartă cu postul de televiziune Studio L Căușeni, CimPrim – Cimișlia, Curierul de Sud – Cahul, Bas-TV- Basarabeasca, Gazeta de Sud – Cimișlia.

Obiectivul 5. Cooperare cu partenerii de dezvoltare

În contextul implementării cu succes a politicii de dezvoltare regională, pe parcursul anului I 2011, ADR Sud a beneficiat de suportul partenerilor de dezvoltare: Departamentul pentru Dezvoltare Internațională a Guvernului Regatului Unit a Marii Britanii și Irlandei de Nord (DFID/SIDA), GIZ și EPTISA.

În cooperare cu partenerii de dezvoltare au fost consolidate capacitățile instituționale ale Agenției, organizate un șir de instruiri pentru partenerii locali de dezvoltare. ADR Sud și actorii de dezvoltare regională au primit prin intermediul partenerilor de dezvoltare suport semnificativ financiar, logistic și consultativ.

Cooperarea cu DFID/SIDA

La începutul perioadei de raportare a fost finalizată colaborarea ADR Sud cu DFID.

Colaborarea cu DFID a fost realizată prin intermediul proiectului „*Moldova: Cooperare pentru Dezvoltarea Regională*”. Scopul general al proiectului, a fost de a contribui la o creștere economică inclusivă și la reducerea sărăciei în Moldova prin elaborarea, promovarea și implementarea politicilor de dezvoltare regională, care constituie o prioritate strategică a Guvernului Republicii Moldova, descrisă în Strategia Națională pentru Dezvoltare Regională.

Proiectul a fost axat pe următoarele direcții de activitate:

1. Consolidarea capacităților instituțiilor de dezvoltare regională la nivel național și regional.
2. Operaționalizarea unui sistem de monitorizare și evaluare transparent și responsabil.
3. Susținerea creării parteneriatelor locale și regionale puternice pentru gestionarea și generarea proiectelor de dezvoltare regională.

În legătură cu finalizarea proiectului „*Moldova: Cooperare pentru Dezvoltarea Regională*” în lunile ianuarie-februarie 2011 DFID a predat către ADR Sud bunurile achiziționate în cadrul proiectului: automobil, tehnică de calcul, mobilier ș.a.

La finele proiectului un accent deosebit a fost pus pe facilitarea procesului "Parteneriat pentru proiecte" pentru a elabora proiecte de la faza de concept, în special în cazul acelor

priorități, în care prin primul apel de propuneri de proiect nu s-au acumulat destule proiecte viabile.

Un suport semnificativ din partea DFID a fost acordat pentru impulsionearea stabilirii parteneriatelor regionale și implementarea Planului de Acțiuni de dezvoltare a Parteneriatelor elaborat de experții DFID. Proiectul a angajat consultanții internaționali în dezvoltarea parteneriatelor publice Dl. Colm McClements (Marea Britanie) și Dna Liliana Lucaciu (România), care sprijină ADR în procesul de creare a parteneriatelor transfrontaliere și pregătire a propunerilor de finanțare pentru programele de cooperare transfrontalieră.

La data de 28 ianuarie 2011 la Chișinău a avut loc conferința cu genericul "Realizări și provocări în dezvoltarea regională în contextul cooperării internaționale". Evenimentul a marcat încheierea Proiectului "Moldova: Cooperare în Dezvoltarea Regională" (MDRD), care a asistat Guvernul pe parcursul anilor 2008-2010 în lansarea politicii de dezvoltare regională și dezvoltarea capacităților instituționale pentru implementarea acestei politici în Regiunile de Dezvoltare Sud, Centru și Nord.

Cooperarea cu GIZ

Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) a devenit un partener de dezvoltare al ADR Sud odată cu înființarea Agenției ca instituție. GIZ colaborează cu ADR Sud prin intermediul proiectului "Modernizarea serviciilor publice locale" în Republica Moldova, care are scopul de a acorda asistență administrației publice la îmbunătățirea situației serviciilor publice locale pe trei domenii principale: aprovizionarea cu apă și canalizare, eficiența energetică și managementul deșeurilor solide.

În susținerea ADR Sud, GIZ în 2011 a acordat asistență tehnică pe 3 direcții majore de activitate:

1. Implementarea proiectului "Aprovizionarea cu apă potabilă a locuitorilor satului Roșu, r. Cahul" selectat de comun acord cu ADR Sud în cadrul I-lui Apel de Propuneri de proiecte din 10 iunie 2010. În această direcție în 2011 s-au realizat:

- În luna februarie 2011 în satul Roșu a fost creat Comitetul de implementare și monitorizare a proiectului (membrii majoritari fiind locuitorii din s. Roșu). Prin acest Comitet s-a preconizat menținerea contactului cu cetățenii cât și informarea lor privind implementarea proiectului. Comitetul va contribui la organizarea comunității

în ce privește contribuția locală, care va fi achitată prin lucrul fizic la branșarea consumatorilor la apeductul nou construit.

- În perioada februarie – mai 2011, compania “ProEra” a efectuat analiza diagnostică a întreprinderii “Apă Canal Cahul”
- În luna mai 2011 s-a constituit grupul de lucru privind achizițiile publice, s-a elaborat documentația pentru licitație privind achizițiile publice, s-a publicat anunțul privind procedura de achiziții publice.
- Un acord de grant a fost semnat între ADR Sud și GIZ privind construirea unui sistem de aprovizionare cu apă în satul Roșu, în valoare de până la 200 mii Euro.
- Un studiu de referință pentru localitatea Roșu a fost elaborat de către ONG-ul „CRAION CONTACT” Cahul
- A fost desfășurată procedura de achiziție publică în cadrul proiectului, evaluate ofertele, desemnat câștigătorul și semnat contractul cu compania ”Isodromgaz” SRL. Valoarea contractului - 2,089,995 MDL. Au fost semnate contractele cu expertul tehnic și autorul proiectării tehnice.
- Pe data de 8 noiembrie 2011 a avut loc lansarea oficială a lucrărilor de construcție în cadrul proiectului. Lucrările de construcție au început în ultima săptămîna a lunii noiembrie 2011.
- Săptămînal au fost organizate ședințe de lucru cu principalele părți interesate, reprezentanții companiilor de construcție și ADR Sud, în cadrul cărora s-au discutat dificultățile de executare a construcției apeductului conform planului.

2. Activități de planificare (Actualizarea Strategiei de Dezvoltare Socio-economică a raionului Cahul, componenta aprovizionarea cu apă și canalizare)

În mai 2011 a fost inițiat procesul de actualizare a Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a raionului Cahul, componenta AAC. În cadrul acestui proces au fost organizate mai multe activități la nivel național și local, după cum urmează:

- ✓ Elaborarea chestionarelor de colectare a datelor despre situația privind aprovizionarea cu apă și canalizare a raionului Cahul. Chestionarele au fost elaborate de către Pavel Panuș, expert tehnic, echipa GOPA.
- ✓ Colectarea datelor din teritoriu. Au fost angajați 2 asistenți ai Grupului de lucru local, care au coordonat procesul de colectare a datelor.

- ✓ Ședință de informare la nivel național, unde s-a discutat cu partenerii pregătirea procesului de actualizare a SDSE (27.07.2011)
- ✓ Atelier de lucru la nivel național. S-a discutat organizarea procesului de lucru, implicarea echipei de experți (echipa GOPA), a masteranzilor de la Universitatea din Humboldt (echipa SLE), Grupul Local, partenerii la nivel național. (04.08.2011)
- ✓ Atelier de lucru local cu principalii actori din domeniul AAC din raionul Cahul. S-a prezentat și s-a discutat procesul de actualizare a SDSE, implicarea actorilor locali și a partenerilor în proces. (05.08.2011)
- ✓ Atelier de consolidare a echipei locale. S-au identificat necesitățile actorilor locali și posibilitatea de implicare a acestora. De asemenea s-a discutat modalitățile de colectare a datelor lipsă. (09.08.2011)
- ✓ Prima masă rotundă, s-a prezentat metodologia propusă pentru prioritizarea necesităților locale, s-au identificat interesele și posibilitățile de implicare în acest proces a diferitor grupuri interesate. (19.08.2011)
- ✓ A doua masă rotundă, participanții au fost informați despre prioritățile naționale și s-au identificat mai multe priorități locale. (25.08.2011)
- ✓ A treia masă rotundă, participanții au decis asupra importanței priorităților locale identificate anterior și au selectat cele mai importante pentru raionul Cahul. (21.09.2011)
- ✓ Atelier de lucru cu participarea factorilor interesați de nivel național. Participanții au fost informați despre derularea procesului la nivel local, s-a discutat structura documentelor de planificare la nivel național. (29.09.2011)

3. Dezvoltarea capacităților actorilor regionali.

- La 12 aprilie 2011, s-a organizat *atelierul de lucru* “Măsurile de dezvoltare a capacităților întreprinderii municipale “Apă Canal Cahul” cu scopul de a identifica și discuta posibilele opțiuni de oferire a serviciilor corespunzătoare într-un mod eficient și efectiv. Obiectivul primar al evenimentului a fost de a oferi o platformă de evaluare a diferitor aspecte pentru o potențială regionalizare a aprovizionării cu apă potabilă în Regiunea de Sud a Republicii Moldova și de a identifica opțiuni de amplificare a acestui proces prin implicarea activă a tuturor actorilor cheie.

- În data de 12-13 mai 2011, la Cahul s-a organizat o *masă rotundă* cu genericul “Regionalizarea Serviciilor Publice de Apă și Canalizare în Republica Moldova: Condiții, Probleme, Forme și Mecanisme”, la care au participat reprezentanți ai autorităților publice locale și centrale, conducători ai serviciilor AAC, precum și experți independenți și reprezentanți ai societății civile.

- *Curs de instruire privind Managementul deșeurilor solide*

În perioada 4-23 iulie 2011, un reprezentant al ADR Sud a participat la un training de formare pe termen scurt privind Managementul Deșeurilor Solide , organizat la Institutul UNESCO pentru Invățămînt în domeniul apei în Delft, Olanda. Scopul instruirii a fost de a contribui la creșterea capacităților ADR în domeniul gestionării deșeurilor solide. Acest training de formare a oferit o oportunitate valoroasă pentru participanți de a afla mai multe despre problemele specifice de gestionare a deșeurilor solide și de a le permite să transmită cunostințele lor către alte părți interesate, implicate în acest sector.

- *Training de moderare*

Organizat în cadrul activității de actualizare a Strategiei de Dezvoltare Socio-economică a raionului Cahul, componenta aprovizionarea cu apă și canalizare, realizat de echipa SLE (echipa de doctoranzi în cooperare internațională de la Universitatea Humboldt, Germania) pe 12 august 2011 pentru reprezentantul ADR Sud implicat în această activitate. Instruirea a avut drept scop consolidarea capacităților de moderare, necesare pentru organizarea și desfășurarea dialogului participativ între grupul de lucru și părțile interesate.

- *Vizită de studiu în România și Germania privind regionalizarea serviciilor de aprovizionare cu apă și canalizare*

În perioada august-septembrie 2011, în vederea preluării bunelor practici europene în domeniul aprovizionării cu apă și canalizare, pentru echipa implicată în realizarea studiului au fost organizate cîte o vizită de studiu în România și Germania. Împreună cu experții, participanții au evaluat beneficiile și posibilitățile de regionalizare a serviciilor de aprovizionare cu apă și canalizare în Moldova în baza experiențelor văzute în cele două țări europene.

- *Vizită de studiu în România pentru preluarea bunelor practici în domeniul achizițiilor publice*

În perioada 28.11.2011 – 02.12.2011, GIZ a organizat o vizită de studiu în România în cadrul căreia au participat specialiștii ADR Sud în achiziții publice și finanțe. Vizita de studiu a inclus preluarea experienței române în domeniul achizițiilor publice locale, promovarea și dezvoltarea unor instrumente și structuri de management al achizițiilor publice mai aproape de cerințele europene, vizitarea instituțiilor cu experiență în aplicarea unui management modern de achiziții publice.

- *Sesiuni de instruire în domeniul scrierii proiectelor transfrontaliere*

În noiembrie 2011, GIZ în colaborare cu Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, a inițiat dezvoltarea programului de instruire pentru regiunile Centru și Sud din Moldova cu privire la gestionarea ciclului de proiect în contextul proiectelor de cooperare transfrontalieră finanțate de UE – referitor la cel de-al doilea concurs lansat în baza Programului Operațional Comun România - Ucraina - Republica Moldova 2007-2013. În regiunea Sud în 2011 au fost organizate 3 sesiuni de instruire. Instruirile au avut loc la data de 20.12.2011, 21.12.2011 și 28.12.2011 în or. Cahul și or. Cimișlia. La instruirile au participat 68 de persoane din regiunea Sud, reprezentanți ai ONG-urilor, APL de nivel I și II, și ADR Sud. A doua etapă de instruire este preconizată pentru luna ianuarie 2012.

Cooperarea cu EPTISA

Proiectul „**Guvernarea deșeurilor - IEVP Est**”, finanțat de UE în cadrul Instrumentului European de Vecinătate și Parteneriat (IEVP), are ca obiectiv, prin cooperarea tehnică și sprijin să asiste țările partenere din regiune în eforturile lor de a reduce riscurile generate de gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor, care astfel creează riscuri de poluare a mediului și a resurselor naturale în comunitate.

Proiectul este implementat de consorțiu condus de EPTISA (Companie Spaniolă internațională de consultanță). Alți membri ai consorțiului sunt Project Management Group (Irlanda), Fichtner (Germania), PlanMiljo (Danemarca), Centrul Regional de Mediu pentru Caucaz (Georgia), și Wasteaware (Marea Britanie).

Principalul partener de proiect la nivel național este Ministerul Mediului, iar la nivel regional - ADR Sud. Bugetul total al proiectului regional este de 5.9 mil EURO (94.4 mln. lei).

Acest proiect are drept scop reducerea riscurilor asociate de managementul neadecvat al deșeurilor, prin promovarea consumului durabil și practicilor avansate de producere

pentru sporirea beneficiilor sociale, prin îmbunătățirea managementului deșeurilor și promovarea unor standarde avansate față de capacitățile de tratare a deșeurilor, dezvoltarea sistemelor de colectare și sortare, precum și sporirea reutilizării, reciclării și eliminării sigure a deșeurilor.

Activitatea proiectului se desfășoară pe o perioadă de 2 ani, începând cu 2010. Pentru anul 2011 cea mai importantă activitate a fost elaborarea Strategiei de gestionare integrată a deșeurilor solide în RDS, care este o continuitate a activităților de inventariere a depozitelor de deșeuri menajere solide și a studiului de referință privind situația deșeurilor din Regiunea Sud, realizate în 2010.

Pentru elaborarea Strategiei de gestionare integrată a deșeurilor solide din RDS, în 2011 au fost organizate 4 ateliere de lucru cu factorii de decizie din regiune: reprezentanți ai autorităților publice locale de nivel I și II, reprezentanți ai ÎMGCL, inspecțiilor de mediu și ONG-urilor în domeniu din toate 8 centre raionale ale Regiunii Sud.

Atelierele au avut scopul de a identifica opțiunile strategice pe termen scurt, mediu și lung privind îmbunătățirea managementului deșeurilor în regiune, stabilirea cadrului instituțional de gestionare a deșeurilor la nivel regional - crearea unei asociații intermunicipale de gestionare a deșeurilor, analizarea unor scenarii pentru regionalizarea sistemului de gestionare a deșeurilor în regiune, clusterizarea raioanelor din regiune în 3 subregiuni, determinarea locațiilor de amplasare a depozitelor regionale de colectare și a punctelor de transfer, estimarea costurilor și determinarea opțiunilor tehnice privind implementarea strategiei.

Datele obținute în urma acestor ateliere de planificare strategică, au fost prelucrate de experții naționali și internaționali implicați în proiect și au fost incluse în documentul Strategiei de gestionare integrată a deșeurilor solide din RDS. Documentul a fost supus dezbaterilor publice și varianta finală a Strategiei a fost prezentată în cadrul unei conferințe naționale, la care au fost prezenți reprezentanți ai comunității donatorilor și partenerilor de dezvoltare, pentru a se familiariza cu oportunitățile de investiții disponibile sau potențiale pentru dezvoltarea sistemului de gestionare a deșeurilor în Regiunea de Dezvoltare Sud. Strategia a fost aprobată de CRD Sud în cadrul ședinței extraordinare din 27 decembrie 2011

În 2012 urmează elaborarea în baza strategiei aprobate a unui studiu de fezabilitate pentru RDS.

Obiectivul 6. Schimb de experiență internațională

Întru fortificarea capacității instituționale, atingerea unui nivel înalt de profesionalism al actorilor locali în implementarea cu succes a SDR Sud, în perioada de referință au fost efectuate 9 vizite de studiu peste hotarele țării.

Schimb de experiență în Turcia

În perioada 04 - 06 mai 2011, directorul ADR Sud a participat la *Forumul de Parteneriat în cadrul Programului Operațional Comun "Bazinul Mării Negre 2007-2013"*, organizat de către Autoritatea Comună de Management al Programului Operațional Comun pentru Bazinul Mării Negre 2007-2013, în parteneriat cu Ministerul Economiei al Armeniei, Secretariatul General pentru Afaceri Europene al Turciei și Inițiativă pentru Consolidarea Capacităților Regionale (RCBI). Evenimentul s-a desfășurat în orașul Istanbul, Turcia. Scopul forumului: facilitarea creării parteneriatelor durabile și dezvoltarea ideilor de proiecte în contextul celui de al doilea apel pentru propuneri de proiecte în cadrul Programului Operațional Comun pentru Bazinul Mării Negre 2007- 2013.

În cadrul vizitei s-a reușit identificarea partenerilor eligibili în implementarea proiectelor din Turcia, România și Bulgaria. Specialiștii internaționali au oferit consultanță referitor la corectitudinea elaborării și aplicării proiectelor la programele europene.

Schimb de experiență în Federația Rusă

În perioada 31 mai - 02 iunie, directorul Agenției a participat la Conferința Internațională Tratarea și Eliminarea Deșeurilor Solide, organizată de către Asociația Internațională Deșeuri Solide în or. Moscova, Federația Rusă. În cadrul Conferinței au fost prezentate cele mai performante tehnologii în domeniul eliminării deșeurilor solide, experiențele țărilor avansate la acest compartiment, cu referire la activități de conștientizare a populației în domeniul colectării selective a deșeurilor solide, construcția platformelor și gunoștelor de proporții mari, funcționarea eficientă a fabricilor de reciclare a deșeurilor solide, etc. S-a vizitat expoziția organizată de țara gazdă, unde au fost expuse modelele cele mai noi de containere, autospeciale, tehnologii de tratare și purificare a apelor reziduale, modele de gunoști și tehnologii de construcție a acestora, etc. Au fost întreprinși pași concreți în stabilirea relațiilor de colaborare cu diferite companii, potențiali parteneri pentru beneficiarii FNDR, care efectuează lucrări de elaborare a proiectelor tehnice, implementarea lucrărilor propriu- zise în toate domeniile ce țin de protecția mediului. În rezultatul vizitei au fost obținute cunoștințe noi în domeniul

gestionării corecte a deșeurilor menajere solide, materiale informative utile pentru specialiștii Agenției și beneficiarii de proiect.

Schimb de experiență în România

În perioada 27 iunie - 1 iulie 2011, un specialist în elaborarea, implementarea și monitorizarea proiectelor din cadrul ADR Sud a participat la cursul de instruire Train of Trainers în cadrul proiectului *“Dezvoltarea administrației publice locale spre standardele EU și bune practici”*, care s-a desfășurat în or. Iași, România. Scopul instruirii a fost, pregătirea beneficiarilor actuali și potențiali ai Programului Operațional comun România-Ucraina-Moldova, cu privire la cerințele și procedurile de elaborare și implementare de proiecte. În rezultatul instruirii participanții din țările partenere la proiect, România, Ucraina, Republica Moldova și-au format o înțelegere comună asupra procesului de pregătire și implementare cu succes a proiectelor transfrontaliere, au făcut cunoștință cu aspecte practice și exemple de proiecte cu finanțare externă.

Vizită de Studiu în Olanda

Un specialist în elaborarea, implementarea și monitorizarea proiectelor din cadrul Agenției de Dezvoltare Regională Sud a efectuat, în perioada 04 - 23 iulie 2011, o vizită de studiu în Olanda, unde a cunoscut experiența țării în domeniul gestionării deșeurilor solide.

Cursul a fost susținut financiar, pentru reprezentanții din R. Moldova, de proiectul GIZ „*Modernizarea serviciilor publice din Moldova*” și a întrunit specialiști în domeniul gestionării deșeurilor din 27 țări în curs de dezvoltare.

Scopul cursului de scurtă durată desfășurat în Unesco-ihe, Delft, Olanda a fost:

- de a defini și de a implementa soluții integrate pentru gestionarea corectă a deșeurilor menajere solide din mediul urban în R.M.
- de a contribui la instituirea unui sistem integru de gestionare a deșeurilor solide în R.M.

În perioada desfășurării cursului au fost discutate subiecte, care țin de aspectele tehnologice: colectarea de deșeuri menajere; de transfer, reciclare, compostare, digestie anaerobă; recuperare de energie; incinerare; de gestionare a deșeurilor periculoase și de

eliminarea a acestor deșeuri. Aspecte non-tehnologice: elaborarea de politici, legislație, aranjamentele instituționale și financiare; implicarea părților interesate și privatizarea serviciilor de gestionare a deșeurilor solide.

Deasemenea au fost învățate practicile de gestionare a deșeurilor solide la nivel mondial prin prelegeri, studii de caz și vizite în teren.

Vizită de Studiu în România și Germania privind alimentarea cu apă și canalizare și procesul de regionalizare al acestor servicii

În perioada 29 august - 10 septembrie 2011, ADR Sud a participat într-o vizită de studiu privind regionalizarea serviciilor de apă și canalizare, în România și Germania. Vizita a fost organizată pentru reprezentanții grupului de lucru care participă la actualizarea Strategiilor de Dezvoltare Socio - economică (compartimentul aprovizionare cu apă și canalizare) a celor două raioane: Cahul și Rîșcani, în cadrul proiectului „*Modernizarea serviciilor publice locale*” implementat de GIZ. Delegația a cuprins și reprezentanți ai autorităților publice centrale, locale și ai operatorilor de apă și canalizare din raioanele Cahul și Rîșcani, structuri care ar putea contribui la reforma instituțională și procesul de regionalizare în sectorul serviciilor publice de apă și canalizare în Moldova. Scopul vizitei a fost de a cunoaște experiența celor două țări în domeniul regionalizării serviciilor de apă și canalizare și preluarea bunelor practici.

Printre principalele aserțiuni desprinse în timpul discuțiilor, sunt și avantajele regionalizării serviciilor de alimentare cu apă și canalizare: managementul mai profesionist al companiei de apă; protecția surselor de apă; reducerea risipei de apă; minimizarea investițiilor; asigurarea durabilității; îmbunătățirea calității serviciilor furnizate; eficientizarea costurilor infrastructurii locale de apă și serviciilor de apă prin centralizarea sistemului; creșterea regională echilibrată.

În nota informativă, prezentată de specialistul ADR Sud, participant în vizita de studiu, au fost propuse eventuale soluții de nivel național, regional și local pentru îmbunătățirea situației în Republica Moldova în sectorul de alimentare cu apă și canalizare, identificate în urma vizitei de studiu.

Preluarea practicilor de succes în dezvoltarea regională din Republica Cehă

În perioada 19-24 septembrie 2011, un specialist în elaborarea, implementarea și monitorizarea proiectelor din cadrul ADR Sud împreună cu alți 3 reprezentanți ai regiunii, au mers într-o vizită de studiu în Republica Cehă. Vizita a fost parte componentă a Proiectului „*Susținerea dezvoltării regionale în Moldova: oportunitate pentru stimularea dezvoltării societății civile*”, implementat de Centrul Analitic Independent **Expert-Grup**, în comun cu Agenția Tehnologică Cehă, **Czech fnvent**, cu suportul financiar al Programului „Est-Est: *Parteneriat fără Frontiere*” din cadrul Fundației Soros-Moldova.

Scopul vizitei de studiu a fost familiarizarea participanților cu practicile de succes în dezvoltarea regională din Republica Cehă și cu metodele de atragere a fondurilor europene.

Traseul a numărat vizite în mai multe localități din partea de nord și sud a țării, unde au fost implementate cu succes proiecte regionale. Cea mai importantă a fost vizita la Agenția de Dezvoltare Regională din Regiunea Usti, filiala Most. S-a făcut cunoștință cu metoda de lucru a agenției în vederea dezvoltării proiectelor regionale și asistență în implementarea acestora. Urmează aplicarea în practica ADR Sud a experienței pozitive acumulate în cadrul vizitei.

Reprezentanții Republicii Moldova prezenți la Open Days în Bruxelles și vizita în Letonia

În perioada 10 - 13 octombrie 2011, delegația Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor printre care și directorul ADR Sud, Maria Culeșov a participat la Open Days - Săptămâna europeană a regiunilor la Bruxelles.

OPEN DAYS reprezintă un forum pentru schimbul de idei privind rolul regiunilor și orașelor europene în realizarea strategiei “ Europa 2020 ”. Forumul a întrunit circa 100 de sesiuni - workshopuri și dezbateri- expoziții și prezentări.

Scopul activității a fost de a revizui progresul în cadrul Politicii de coeziune, în special în ceea ce privește inițierea implementării Programelor Pilot de Dezvoltare Regională în baza exemplului Republicii Moldova și Georgiei.

În cadrul vizitei în capitala Belgiei, grupul de specialiști a avut posibilitatea să cunoască momente importante din experiența de dezvoltare regională din Bruxelles. Specialiștii moldoveni au fost informați despre Fondul European de Dezvoltare Regională și Agenția pentru Economie, instituție responsabilă de gestionarea fondului, care are în implementare cca 450 proiecte. Domeniile finanțate din fond aferente priorităților strategiei de dezvoltare sînt: inovațiile, antreprenoriatul, mediul economic, dezvoltarea urbană.

În același traseu de studiu s-a încadrat și vizita în Letonia, unde delegația R.M. a luat cunoștință cu modul de implementare a proiectelor de dezvoltare regională în Letonia, metodele eficiente de organizare a procesului și gestionare a mijloacelor financiare alocate pentru proiectele de dezvoltare regională, precum și de identificare a potențialilor investitori.

La fel, cei prezenți au fost informați despre procesul de implementare a Fondurilor Europene, sistemul informațional de management, legislația în domeniu, comisia de monitorizare a fondurilor, implementarea etapizată a mijloacelor financiare și procesul decisional, controlul achizițiilor publice, programele operaționale, precum și sistemul instituțional ierarhizat în gestionarea banilor.

Tot în acest context s-a prezentat și metoda de utilizare pe larg a sistemului informațional de management ce include toată informația referitor la proiectele în derulare, sistem ce facilitează procesul de monitorizare și evaluare a proiectelor finanțate.

Experiența Letoniei este una avansată, mai multe elemente din sistemul leton al procesului DR merită analizate și preluate de R.M. inclusiv și de RDS.

Vizită de studiu în Ucraina

În perioada 10-14 octombrie 2011 specialistul secției planificare strategică și programare din cadrul ADR Sud a participat la un atelier de lucru organizat de Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Cehe și Comisia Europeană, în cadrul Programului de

parteneriat estic în reforma administrației publice, desfășurat în or. Kharkov, Ucraina.

Obiectivul principal al evenimentului a fost schimbul de experiență practică între instituțiile guvernamentale precum și autoritățile locale, regionale și ONG-urile din statele membre ale UE, instituțiile UE și țările partenere în domeniul reformei administrației publice de nivel local și regional.

Printre temele abordate au fost: reforma teritorială și de descentralizare a funcțiilor de stat; autonomia financiară la nivel local și regional; lichidarea disparităților în dezvoltarea regională; e-guvernarea; promovarea democrației și a statului de drept la nivel local, aplicabile în țările Parteneriatului estic, cu accent pe implicarea societății civile și a participării cetățenilor la luarea deciziilor.

Prezenți la activitatea dată au fost delegații din 5 țări membre ale parteneriatului estic: Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Moldova, Ucraina. În cadrul vizitei s-a făcut un schimb de experiență între delegațiile prezente privind sistemul actual din fiecare țară la capitolul DR și instituțiile care implementează politica de dezvoltare regională în aceste țări

Vizita de studiu în România organizată de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei

În perioada 28.11 – 02.12.2011 de către biroul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei în Moldova, a fost organizată o vizită de studiu în România, în cadrul căreia au participat și specialiștii secției finanțe și achiziții ai ADR Sud.

Vizita de studiu a inclus preluarea experienței române în domeniul achizițiilor publice locale, promovarea și dezvoltarea unor instrumente și structuri pentru managementul achizițiilor publice, vizitarea instituțiilor unde se implementează astfel de management cu succes: Agenția de Dezvoltare Regională din Constanța, Consiliul Județean Tulcea, Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice, Sistemul electronic de achiziții publice și Consiliul Național pentru Soluționarea Contestațiilor.

În final au fost prezentate concluziile delegației R.M., reprezentanți ai ADR, care consideră că:

- ✓ Aplicarea sistemului electronic de achiziții publice în Republica Moldova după practica României în termeni cât mai restrânși, va ușura semnificativ desfășurarea procedurilor de achiziții publice atât pentru actorii contractanți, cât și a celor contractați;
- ✓ În mare parte managementul achizițiilor publice ale țărilor noastre este asemănător, însă partea română a ajuns să capete succese mai mari odată ce a aplicat și unele prevederi impuse de Uniunea Europeană, ceea ce a dat posibilitate ca cadrul lor instituțional să fie mult mai descentralizat;
- ✓ Este necesar de a organiza un seminar la nivel de MDRC pentru specialiștii în achiziții publice în privința riscurilor în managementul achizițiilor publice.

În concluzie: vizitele de studiu, sunt o practică pe viu, cu exemple de succes din țările gazdă, în acest context este necesar de a învăța din lecțiile oferite și de a le reaplica în R.M., inclusiv în RDS.

Concluzii

Spre deosebire de anul 2010, în care a fost creat sistemul instituțional al dezvoltării regionale, au fost elaborate principalele documente de politici în domeniu, ca SDR și POR, anul 2011 s-a manifestat ca an, în care s-a lansat implementarea propriu-zisă a proiectelor de dezvoltare regională, a fost testat mecanismul de organizare și desfășurare a achizițiilor publice de către ADR Sud și de finanțare a proiectelor de dezvoltare regională.

În anul 2011, ADR Sud consolidându-și capacitățile instituționale și creînd un cadru comun de cooperare cu actorii de DR și CRD Sud, partenerii de dezvoltare, în coordonare cu MDRC, a mers spre realizarea obiectivelor stabilite pentru această perioadă și a realizat:

Obiectivul 1. *Consolidarea procesului de planificare strategică și programare*, prin elaborarea Strategiei de gestionare integrată a deșeurilor solide pentru Regiunea Sud; actualizarea Strategiei de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul, componenta aprovizionare cu apă și canalizare; efectuarea diagnosticului economic al Î.M. Apă-Canal Cahul. Altă activitate la fel de importantă pentru atingerea acestui obiectiv este inițierea procedurii de ajustare a SDR Sud prin efectuarea unui studiu privind necesitățile și capacitățile localităților din regiune.

Obiectivul 2. *Identificarea, dezvoltarea și implementarea proiectelor de dezvoltare regională*, prin organizarea și desfășurarea a 8 ateliere de identificare a ideilor de proiecte regionale, ca pas intermediar pentru pregătirea aplicanților către noul apel de propuneri de proiecte; întrunirea aplicanților în cadrul a 5 mese rotunde pentru facilitarea creării parteneriatelor în elaborarea și implementarea proiectelor. Consultarea APL-urilor în îmbunătățirea proiectelor din POR și DUP.

Lansarea implementării a 8 proiecte de DR, inclusiv 7 finanțate de FNDR. Organizarea și desfășurarea achizițiilor publice pentru 5 proiecte în implementare. Valorificarea unui buget de 43,6 mln lei pentru proiectele în implementare finanțate din FNDR. Finisarea unui proiect de dezvoltare regională.

Obiectivul 3. *Dezvoltarea capacităților actorilor regionali în implementarea cu succes a strategiei regionale de dezvoltare*, activitate realizată preponderent cu suportul partenerilor de dezvoltare GIZ și EPTISA, prin organizarea a 60 sesiuni de instruire și instruirea a cca 900 actori de dezvoltare regională.

Obiectivul 4. *Promovarea imaginii regiunii și realizarea principiilor de asigurare a transparenței în activitățile ADR Sud*, prin publicarea pe pagina web a agenției a principalelor evenimente realizate pe parcursul anului 2011(27237 accesări); mediatizarea în presa locală, regională și națională prin publicarea a 64 articole, 92 comunicate de presă, 34 ieșiri la TV, 26 ieșiri la radio. Asigurarea vizibilității proiectelor prin informarea publicului larg la fiecare etapă de implementare a proiectelor. Promovarea imaginii RDS prin diverse activități și evenimente de rezonanță majoră, elaborarea a 12 ediții a buletinului informativ „Dezvoltare Regională” și distribuirea acestuia unui număr de peste 300 de beneficiari.

Obiectivul 5. *Cooperarea cu partenerii de dezvoltare*, s-a realizat prin colaborare și elaborare în comun a unor documente strategice și studii pentru RDS, implementarea unui proiect investițional în satul Roșu, r-l Cahul, organizarea mai multor sesiuni de instruire pentru angajații ADR și alți actori implicați în procesul de dezvoltare regională, asigurarea acoperirii financiare pentru un șir de vizite de studiu peste hotarele țării.

Obiectivul 6. *Schimb de experiență internațională*, câpătată în urma a 9 vizite de studiu peste hotarele țării, în care au participat 7 angajați ai ADR Sud și mai mulți reprezentanți ai APL și ai instituțiilor publice implicate în implementarea proiectelor în RDS.

Tot la compartimentul realizări, poate fi atribuite și:

- asistarea de către ADR Sud a instituirii unei componente noi a CRD Sud , instruirea noilor membri în cadrul unui seminar informativ;
- asigurarea secretariatului în organizarea și desfășurarea a 3 ședințe a CRD Sud;
- testarea procedurilor de monitorizare și evaluare a implementării SDR si POR.
- Identificarea surselor alternative de finantare pentru proiectele implementate în RDS prin facilitarea accesului în cadrul proiectelor de EE anunțate de Ministerul Economiei (obținută finanțarea a 20 proiecte în valoare totală de 7,6mln.lei) și în cadrul concursului de selectare a proiectelor anunțat de Ambasada Poloniei în R.Moldova, etc.

Toate activitățile realizate de ADR Sud în anul 2011 vor sta la baza implementării cu succes a SDR Sud, pentru prosperarea continuă a RDS și a populației acestei regiuni.